

Beknopt verslag van de raadsvergadering van 12 november 2024

Aanwezig de raadsleden:

Fractie Beekdaelen Lokaal

Dhr. S. Janssen, dhr. H. Geurten, mevr. A. Goossens-Souren, dhr. B. Kannegieter, dhr. F. Pluijmaekers, mevr. J. Simons

Fractie Vernieuwingsgroep

Dhr. H. Schaffrath, dhr. J. Marissen, dhr. J. Pieper, mevr. J. Quadvlieg-van Dam, dhr. H. Raes

Fractie CDA

Dhr. T. Schevers, dhr. J. Kevers (v.a. 16.55 uur), mevr. A. de la Roy, dhr. J. Timmermans, dhr. R. Zeijen

Fractie GroenLinks

Mevr. Y. Dreessen en mevr. S. Voncken-Dieteren

Fractie VVD

Dhr. M. Sturmans, dhr. L. Pansters

Fractie Kollée-Rijkx

Dhr. L. Rijkx, dhr. T. Kollée

Fractie D66

Mevr. A. Reuling

Fractie PvdA

Dhr. L. Kockelkoren

Afwezig de raadsleden:

Mevr. C. Debets (*GroenLinks*)

Voorzitter:

dhr. E. Geurts

Griffier:

mevr. B. van der Wijst-Triepels

Wethouders:

dhr. H. Reijnders, dhr. L. de Koster, dhr. P. Janssen en dhr. H. v.d. Laar

1. Opening

De voorzitter opent om 16.00 uur de vergadering van de gemeenteraad van Beekdaelen.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 29 oktober 2024

De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Programmabegroting 2025 - 2028

Algemene beschouwingen GroenLinks:

Voorzitter, dank aan de ambtenaren, die van deze begroting een goed leesbaar stuk hebben gemaakt. Bedankt dat er absoluut oprecht goed is nagedacht over de schatkist van gemeente Beekdaelen. De begroting is sluitend en dat verdient een compliment.

We hebben er goede hoop in dat onze gemeente Beekdaelen verstandige keuzes gaat maken. Verstandige keuzes met de minder vette spaarpot die we straks te besteden hebben. En dan komt dat rotwoord bezuinigingen helaas ook in onze begroting langs. Want dat is de boodschap die we moeten gaan verkopen aan onze inwoners. Het meest schrijnende voorbeeld van slecht landelijk beleid, waar de gemeentes nu voor opdraaien is de jeugdzorg. Zoals we allemaal weten is het crisis in de jeugdzorg en leggen we als gemeenten er heel veel geld op toe. Geld dat vaak niet rechtstreeks ten goede komt aan de zorg maar aan allerlei bureaucratische regelarij, waar wij als GroenLinks Beekdaelen enorm van balen!

Marktwerking in de zorg is giftig, iedereen weet dat, maar hoe keren we dat tijl? De complete gezondheidszorg in Nederland loopt vast en het lijkt wel alsof niemand de oplossing heeft. Zolang de grote graaiers geen strobreed in de weg wordt gelegd in hun drang naar meer winst, zal dit verschil in klasse blijven bestaan. Want als je de mogelijkheden hebt, kun je je immers wél het één en ander permitteren en die vlieger gaat op voor alle sectoren in onze samenleving. Klassenverschil, het is er wél, ook in Nederland, óók in Beekdaelen. Denk aan kansen om straks mee te doen wat betreft cultuur, sport en muziekonderwijs. Het wordt allemaal peperduur en dus voor sommige mensen onbetaalbaar. Blijf inzetten op wegwijs maken richting subsidiepotjes en neem inwoners bij de hand. Maak informatie hierover fatsoenlijk leesbaar.

Of het nou gaat om woningbouw, recreatie, sportmogelijkheden, opleiding of gewoon simpel: mogen zijn wie je bent! En echt, wij als gemeente zijn goedwillend en bereiken best al veel. Daar mogen we trots op zijn. Wij zijn gelukkig een gemeente die sociale cohesie en eerlijkheid hoog in ons vaandel heeft staan. En toch moeten wij ook daar hard voor blijven vechten. Denk hierbij aan het regenboogbankje dat meerdere keren vernield is, waarom? Blijkbaar vinden mensen het nodig om op die manier duidelijk te maken dat ze er anders over denken. Andere ideeën hebben over de samenleving. Is het niet veel stoerder om, als je inderdaad ergens iets van vindt, het gesprek aan te gaan met elkaar? En juist daar gaat het mis in de huidige tijd! Alles wordt klakkeloos en anoniem schreeuwend gecommuniceerd. Zou dat echt opluchten, vragen wij ons af? Wat lost het eigenlijk op? De mensen die het allemaal zoveel beter weten kómen niet praten... waaróm niet?

Verruwing van de maatschappij kunnen wij ook in Beekdaelen niet ontkennen. We zijn dan ook blij met de ferme aanpak van onder andere de dorpskern Schinveld. Prima dat we inzetten richting een veilige leefomgeving.

Ondermijning en verdeckte criminaliteit moet worden aangepakt. Zorg in ieder geval, hoe moeilijk dan ook door te weinig capaciteit, dat er NIET wordt bezuinigd op veiligheid en handhaving. Ondertussen wil Beekdaelen ook gaan bezuinigen op preventielessen op basisscholen. Fatsoen leer je thuis, maar

voorzitter, ook school heeft hier een belangrijke groepsdynamiek in. Hebben scholen daadwerkelijk tijd om dit er ook nog bij te doen in hun drukke lesweek? Maak van een klaagzang een protestlied! (Dat is een uitspraak van Loesje!) Los van het feit dat een liedje veel aantekelijker is dan een klaagzang, is protesteren nooit verkeerd. Maar behoud je fatsoen en zoek de dialoog op.

In de kadernota wordt de verruwing van de maatschappij beschreven als een tendens van deze tijd, een imagerisico. Voorzitter, wij houden ons hart vast als iedereen er zo over gaat denken. Dit moet je niet accepteren en zeker niet als tendens beschouwen, want dan is het einde ver te zoeken. Wordt dit zomaar geaccepteerd? Want zo kom je er wel erg gemakkelijk vanaf vinden we. Of staan er nog plannen in de kast die gebruikt gaan worden om dit imago te herstellen? Om zo het vertrouwen in de overheid bij de inwoners terug te winnen?

Laten we nu de overstap maken naar woningbouw. En tot onze grote schrik, lijkt het erop dat ook Beekdaelen als een blok gaat vallen voor verdozing. Zijn wij nu écht van plan om natuurlijke ruimte te gaan opofferen voor fabriekshallen? Want daar komt het in de praktijk straks wel op neer. Het wordt afgeschilderd als economische groei en werkgelegenheid, met woningbouw als bonus daaromheen. Wij komen niet van ons voorgevoel af, dat die beoogde woningbouw in combinatie met distributiehallen, dan bestemd zijn voor arbeidsmigranten. Ook arbeidsmigranten verdienen een fatsoenlijk dak boven hun hoofd maar of dat op deze manier bedoeld wordt wat betreft de woningbouw opgave? Daar schieten onze inwoners, die op zoek zijn naar een woning, natuurlijk niks mee op. Groei van distributiecentra is de werkelijke wens van de overheid en ook Beekdaelen lonkt zoals wij vermoeden, naar het klatergoud van logistieke centra en transformatorhuisjes. Dát laten we toch zeker niet gebeuren voorzitter? Alle lof voor een bloeiende economie, woningbouw en werkgelegenheid maar dit beton is onwenselijk voor onze bronsgroene gemeente!

Natuurlijk zorgt een bloeiende economie voor welvaart en welvaart zorgt voor tevredenheid en waarschijnlijk zelfs ook tot meer gelijkheid binnen de maatschappij. Maar tevredenheid vergt ook een sociaal gelukkige leefomgeving en dat zien wij in rook opgaan als we stenen gaan stapelen en verdozing gaan verkopen als de oplossing voor woningnood en werkgelegenheid. Massa is kassa. De vraag waar wil je gaan bouwen? Maak dat specifiek en ga die plannen eens uitvoeren!

De woningbouwopgave vraagt om lef en prioritering. Volgens wethouder Reijnders is de toekomst over 10 jaar vooral gericht op middenklasse woningen. Volgens ons voorzitter, wordt dan een groep starters en statushouders (die we moeten huisvesten) vergeten. Beekdaelen ligt qua woningbouw enorm achter op het landelijk niveau. Wethouder geeft aan dat dit komt door de procedure stelling en o.a. samenwerkingsverband RUD. Hoe kan het dan, dat andere gemeentes vooroplopen en wél hun doelen halen? Hebben zij niet te maken met procedures waardoor ze vastlopen?

Het budget voor duurzaamheid wordt gehalveerd. Door rijkssubsidies kan dit budget wel opgekrikt worden maar blijkbaar wordt er volgens wethouder van de Laar toch ingeboet op budget duurzaamheid. Terwijl de opgave die we hebben toch duidelijk is voorzitter? Overstromingen, bosbranden door droogte, 2024 het warmste jaar ooit gemeten! We mogen onze kop niet in het zand steken. Want het klimaat neemt ons te grazen! Welk beleid gaat het tij nu keren! De anderhalve graad opwarming is nu voor het eerst gepasseerd, het is niet 5 voor, maar 5 over 12 voorzitter! We kunnen de aardbol niet redden, die zal veranderen door klimaatinvloeden en draait ondertussen gewoon door! Met klimaatdoelen zetten we in op het bestaan van de mensheid.

Wanneer gaat dat eens doordringen? GroenLinks Beekdaelen wil dat iedereen mee kan doen in het verduurzamen. Blijf oplossingen zoeken om mensen hierbij te helpen! De energietransitie mag in

ieder geval de inkomensongelijkheid in geen geval vergroten. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, dat is wel naar rato het eerlijkste.

Voorzitter, tot slot: Het ravijnjaar doemt op. Linksom of rechtsom, we zullen prioriteiten moeten stellen. We kregen vanuit het college keuzes voorgelegd, waarbij het neerkomt op bezuinigen óp, of geld genereren door.... En dan gaat het al gauw over belastingverhoging. Dat wil niemand horen, maar een degelijke berekening leert dat het om enkele tientjes per jaar gaat.

Dan is dat per maand niet eens zo heel veel duurder, maar laten we wel beseffen dat blijven verhogen van de belastingen straks ook niet meer uit te leggen valt. Want inderdaad, we betalen in vergelijking met landen om ons heen al erg veel belasting. Het alternatief is bezuinigen, waar gaan we minder geld aan uitgeven? Dat is een groot dilemma, want sociale leefomgeving, fysieke leefomgeving of bestuurlijke middelen, elk domein heeft z'n eigen prioriteiten en alles is met elkaar verbonden. Voor GroenLinks Beekdaelen gaat de mens voor het kapitalisme. De mens staat centraal en dat mag wat kosten, zonder alle andere praktische speerpunten uit het oog te verliezen! Schouders eronder en aan het werk! Tot zover voorzitter.

Algemene beschouwingen Beekdaelen Lokaal

Dank meneer de voorzitter, als wij kijken naar de voorliggende begroting zien wij op het eerste oog een sluitende begroting voor 2025. Als wij echter wat verder lezen en terugdenken aan het afgelopen jaar, waarin forse kortingen opgelegd zijn door het rijk, merken we al snel op dat het presenteren van een sluitende begroting een lastig proces was. Wij zien hierbij een aanwending van gemeentelijke reserves. Reserves die gespaard zijn voor slechtere tijden. Voor ons erg confronterend om te zien dat deze "slechtere tijden" nu zijn aangebroken en we hier op moeten gaan teren. Maar wij vinden het nog veel te confronterend om te zien dat door politieke landelijke keuzes zelfs deze aanwending niet genoeg is. Nieuwe verplichtingen neerleggen bij gemeentes, maar vervolgens wel de gelden hiervoor korten. Dit met als gevolg dat de begroting nog meer in de knel komt. Voor het college, maar ook de raad, een extra opgave om besparingen te zoeken, maar ook andere middelen om deze en volgende begrotingen rond te krijgen. Wij zullen per programma hierop ingaan.

Programma "Inwoners, Bestuur en Veiligheid"; In dit programma wordt geschreven dat er gestreefd wordt naar een passende dienstverlening, echter wordt daarna beschreven dat de bezorging van reisdocumenten wordt afgeschaft. Wij begrijpen deze keuze vanuit financieel oogpunt en ondersteunen deze. Alleen rest ons wel de vraag of dit in lijn is met de passende dienstverlening. Onze vraag aan het college is dan ook; Kunnen we deze dienst niet gewoon blijven verlenen, maar dan wel tegen dekkende meerkosten, als een burger hiervan gebruik wil maken? Op die manier blijven we als gemeente de dienst leveren voor iemand die het gemeentehuis, door wat voor omstandigheden dan ook, slecht kan of niet wil bereiken maar wel bereid is hier iets extra's voor te betalen.

Programma "Sociale Leefomgeving"; 35802 inwoners telt de gemeente Beekdaelen. Een Gezond Beekdaelen voor al deze mensen is essentieel. Een aantal goede programma's, zoals "Sporten & Bewegen" maar ook "Maatschappelijke accommodaties", passeren de revue. Een juiste en passende inzet van dergelijke programma's kan helpen om onze bewoners fysiek én mentaal gezond te houden. Wel dient hierbij goed rekening gehouden te worden dat deze programma's dienend moeten zijn voor de gezondheid en geen doel op zichzelf moeten gaan vormen. Deze vorm van preventie is natuurlijk nooit helemaal sluitend en er zal ook zorg gedragen moeten worden voor een heel aantal mensen. Wat voor ons dan heel schrijnend is om te lezen is dat de landelijke overheden deze taken aan het decentraliseren zijn. Taken worden klakkeloos bij

gemeenten neergelegd, terwijl hiervoor te weinig financiële middelen ter beschikking worden gesteld. Dit met het gevolg dat gemeenten in de financiële problemen raken en meer belastingen moeten gaan heffen, waardoor bewoners het hoofd ook maar moeizaam boven water blijven houden en er wellicht nog wel veel meer problemen ontstaan op het gebied van eenzaamheid en armoede. Waar houdt deze neerwaartse spiraal op? Het lijkt ons van essentieel belang dat er, samen met de provincie en andere gemeenten, gekeken blijft worden naar oplossingen voor deze problemen, wellicht zelfs met een vuist richting Den Haag.

Het kan niet zo zijn dat we hier een soort “Follow the money”-concept aan het ontwikkelen zijn waar het allerbelangrijkste punt eigenlijk vaak wordt overgeslagen, de zorg voor zij die het nodig hebben. Wij horen graag van het college hoe zij hier tegen aan kijkt! Als Beekdaelen Lokaal volgen wij de ontwikkelingen rondom Armoedebelaid en mensen in de bijstand erg nauw en wij zien dat, ondanks de prijsstijgingen, het aantal personen in de bijstand in Beekdaelen niet is gestegen. Het beleid wat we op dit moment voeren lijkt dus goed en we gaan de goede kant op. Wel zal Beekdaelen Lokaal hiervoor blijven waken en zich in blijven zetten voor een gezonde samenleving. Ook zal Beekdaelen Lokaal blijven waken op het aantal mensen in armoede en zich inzetten om dit aantal zo laag mogelijk te houden. Wij vragen het college hier aandacht voor te blijven geven. De uitrol pilot straatcoaches is volgens ons van enorm belang. Overlast is immers nooit goed en dit moet voorkomen worden. Wij zijn van mening dat een passende benadering hierbij van belang is waardoor jeugd zich bewust wordt van de overlast die zij creëren, zonder dat ze direct met een wijzende vinger worden aangekeken. Tot slot van dit programma merken wij op dat beslispunt 4c in het raadsvoorstel suggereert dat Beekdaelen gaat bezuinigen op muziekonderwijs en er dus minder muziekonderwijs gevolgd kan worden. Als we echter verder lezen en doorvragen blijkt dat er niet minder muziekonderwijs gegeven gaat worden, maar dat het bestaande budget te hoog was en dat 10% daarvan niet werd verbruikt. Wij vinden het dus goed om te vernemen dat het huidige muziekonderwijs gewoon gevolgd kan worden en dat hier geen veranderingen in plaatsvinden.

Programma “Fysieke Leefomgeving”; 16805 woonruimten zijn er op dit moment in de gemeente Beekdaelen. Met een dynamische woonbehoefte en een wens om in deze gemeente te kunnen (blijven) wonen, is het voor ons van enorm belang dat er ontwikkeling plaatsvindt in het aantal beschikbare woningen. Inmiddels hebben we kennis kunnen nemen van mogelijke bouwlocaties waarmee voldaan kan worden aan de woningbouwopgave voor de jaren tot en met 2030. Ook hebben we er kennis van kunnen nemen dat er in de periode 2023 tot september 2024, 129 vergunningen zijn afgegeven voor woningbouw in allerlei segmenten en er zijn 71 vergunningaanvragen in de afrondende fase. Wij zijn dus verheugd op het ons toekomende bouwplan van Wethouder Reijnders. Dank aan de wethouder voor deze uiteenzetting en voortvarendheid waarmee het gemiddelde per jaar bereikt wordt. Wel blijven wij aandacht vragen voor spreiding van woningtypen en aandacht voor het zogenoemde “scheef” wonen”. Dit blijft van essentieel belang en zou ervoor moeten zorgen dat bijvoorbeeld een gezin niet onnodig een starter woning bezet houdt, waardoor starters geen kans maken op de woonmarkt. Ook plannen als “Straatje erbij” behoren voor ons tot mogelijkheden om woningbouw mogelijk te maken, maar ook, zoals door de wethouder aangegeven, behoort transformatie van bestaande panden zeker tot de mogelijkheden. Hier liggen wellicht zelfs makkelijkere kansen, aangezien hierbij vaak minder rekening dient te worden gehouden met regelgeving rondom stikstof. In de huidige tijd is duurzaamheid een belangrijk onderwerp van gesprek en ons inziens moeten we ook veelvuldig in gesprek hierover blijven, zowel met elkaar als met de provincie. Wij zien hier namelijk wel nog uitdagingen met provinciale regelgeving. We willen enerzijds toe

naar een energieneutraal en circulair Beekdaelen maar er zijn verschillende stappen en keuzes nodig. Om juiste keuzes en stappen hierin te maken hebben wij een goed plan nodig. Een plan wat duidelijk is voor iedereen, ook voor onze burgers. Duidelijk en de neuzen 1 kant op zijn een goed begin richting onze doelen. Wij hopen dat wethouder van der Laar met een dergelijk duurzaamheidsplan aan de slag gaat en hier ter zijner tijd mee terug komt bij de raad. Op dit moment worden wegen goed onderhouden en het onderhoudsprogramma hiervoor is goed. Toch vragen wij de wethouder om dit onderhoudsprogramma eens goed onder de loep te houden en tijdig het geplande onderhoud te controleren. Hierbij is het voor ons van belang om te overwegen of het wel nodig is een betreffende weg op dat moment te onderhouden of dat dit mogelijk een of meerdere jaren opgeschoven kan worden.

Ons inziens worden wegen bijvoorbeeld voorzien van nieuw asfalt terwijl dat eigenlijk nog niet nodig was en uitgesteld had kunnen worden. Vertragen levert in dit geval een financiële besparing op. Ook zouden wij graag goed willen toezien op het onderhoud van het groen in onze gemeente. Hierbij kijken we enerzijds naar het groenonderhoud langs de wegen, maar anderzijds ook naar het onderhoud van bossen. Wij streven naar een gezond en groen Beekdaelen waarin ook een gezonde natuur van belang is. Onderhoud van bossen is ons inziens hierbij essentieel om de gezonde natuur te bewaren, maar we moeten ook alert blijven dat kosten voor groenonderhoud in de openbare ruimte niet de spuitgaten uitlopen.

Programma “Bestuurlijke Samenwerking en Financiën”; 16 Zuid-Limburgse gemeenten waar Beekdaelen mee samenwerkt. Onder het programma “Inwoners, Bestuur en Veiligheid” werd het thema “Anders Besturen” al aan de orde gesteld. “Anders Besturen” betekent volgens ons ook samenwerkingen opzoeken en op een gezonde manier hiermee omgaan. Samenwerkingen en anders besturen kunnen ervoor zorgen dat er kosten bespaard worden. Besparingen die ten goede moeten komen aan onze burgers. Dit jaar hebben we de prijsstijgingen zoveel mogelijk weten te minimaliseren. Beekdaelen Lokaal roept het college, maar ook de collega raadsleden, op deze trend voort te zetten. We kunnen namelijk niet, buiten de inflatie, de belastingen fors blijven verhogen. Beekdaelen doet op dit moment veel voor haar inwoners en dit moeten we zien te behouden. Omdat wij zoveel samenwerkingen hier in Zuid-Limburg hebben middels, bijvoorbeeld de gemeenschappelijke regelingen, zijn wij van mening dat deze samenwerkingen geld kunnen besparen. Op dit moment zien wij een grote overhead hangen bij gemeenschappelijke regelingen. Wij zijn dan ook van mening dat de gevraagde kostenbesparing van 5% binnen deze regelingen haalbaar is en essentieel is om de regelingen betaalbaar te houden, niet alleen voor ons, maar ook voor de andere partners. Ook Gemeente Beekdaelen bespaart immers 2FTE in de formatie en draagt haar steentje bij aan het beperken van onnodige personele kosten. In diezelfde trant zouden wij ook willen oproepen om de pluspakketten van RD4 nog eens goed te bekijken en te beoordelen. Maar ook samenwerkingen zoals beschreven bij het “Gemeentehuis Beekdaelen” zien wij van belang. Het financieren van een nieuw gemeentehuis vergt een investering, maar het renoveren en onderhouden van 2 gemeentehuizen is nog veel duurder. Om deze dure post op te vangen is de samenwerking die wordt opgezocht met het Centrumplan Nuth, met zogenoemde koppelkansen, een grote kans die kan leiden tot veel meer ontwikkeling voor een minder groot prijskaartje. Beekdaelen Lokaal is namelijk van mening dat we dan niet gaan voor de stenen alleen, maar voor de maatschappelijke meerwaarde voor de kern van Nuth. Samenwerkingen zoeken met andere partners, zoals Kompas, met maatschappelijke instellingen, zoals het kerkbestuur, maar ook met andere panden, zoals de pas aangekochte Bibliotheek, kunnen voor subsidiestromen, ofwel kortingen, zorgen die leiden tot een kleiner prijskaartje. Daar waar samenwerkingen echter meerkosten met zich meebrengen, moeten we ook durven om over onze schaduw heen te stappen en zaken in eigen dienst te nemen. Verder

zien wij het inkomensafhankelijk maken van de WMO en de stijging van de toeristenbelasting als positieve ontwikkelingen. Als gevolg van de kortingen van het Rijk zijn wij genoodzaakt tot het nemen van maatregelen. Het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing, door het verhogen van de tarieven van de afvalverbranders, het 75% kostendekkend maken van de leges en de OZB verhogingen zien wij als noodzakelijk voor het sluitend krijgen van deze begroting. Door de genoemde maatregelen zien wij de lasten van de burgers beperkt stijgen maar de hoogte is zo laag mogelijk gebleven.

Slot; Al met al zijn wij blij met een sluitende begroting en danken we het college en de ambtenaren die hieraan gewerkt hebben! Het geeft ons echter wel een bittere nasmaak dat de situatie zoals hij er nu voorligt moet leiden tot een kostenverhoging die wij bij de burger neerleggen.

Beekdaelen Lokaal is van mening dat we er alles aan moeten doen om ervoor te zorgen dat bizarre keuzes van landelijke overheden niet ten laste zouden moeten komen van de gemiddelde bewoner. Wij zijn van mening dat overheidsinstanties de burger juist zouden moeten dienen in plaats van belasten en we hopen dan ook dat dit nieuwe kabinet bepaalde keuzes nog eens gaat herzien. De kans dat dit op dergelijke schaal gebeurt lijkt ons niet heel groot, dus wij vinden het ook belangrijk dat deze gemeenteraad vooruit blijft kijken naar mogelijkheden om te besparen en wij als Beekdaelen Lokaal zullen onze rol daar ook in gaan nemen!

Algemene beschouwingen VVD

Voorzitter, op de eerste plaats wil ik namens de VVD-fractie mijn dank uitspreken voor de inspanningen die door het college, wethouder Janssen, de medewerkers op de afdeling financiën en de verantwoordelijke vakambtenaren zijn gedaan om deze begroting tot stand te brengen.

Voorzitter, de begroting die vandaag voorligt, is niet fraai. De spreekwoordelijke 7 vette jaren zijn, zeker in meerjarenperspectief gezien voorbij, de financiële toekomst voor de gemeente Beekdaelen is onzeker en de enige zekerheid die we hebben is dat er de komende jaren financiële tekorten dreigen en er stevig bezuinigd moet worden om de reguliere taken waar de gemeente verantwoordelijk voor is adequaat uit te kunnen voeren. En dan heb ik het niet eens over toekomstige plannen, projecten en ambities die we met zijn allen hebben om Beekdaelen verder te ontwikkelen en een stuk mooier, beter en leefbaarder te maken.

En wat die ambities betreft, er past ons bescheidenheid in de plannen en wensen die we vandaag met elkaar bespreken en vaststellen. Het is dan ook goed dat het college bij monde van wethouder Janssen goed heeft geluisterd naar de woorden die bij de behandeling van de kadernota door alle partijen zijn uitgesproken en hij de samenwerking met de Raad heeft gezocht om gezamenlijk keuzes te maken om de begroting voor 2025 sluitend te krijgen.

Voorzitter, voor ons ligt een beleidsarme begroting waarbij weinig nieuwe plannen zijn opgenomen en getracht is een goede balans te vinden tussen een beperkte lastenverzwaring voor onze inwoners, begrotingstechnische handigheidjes om het resultaat te verfraaien, het snijden in de eigen organisatie en bezuinigingen door te voeren die onze inwoners niet of nauwelijks raken.

Voorzitter, de VVD kan dan ook instemmen met deze meerjarenbegroting. Maar dat doen we in de wetenschap dat er de komende jaren nog grote plannen en uitgaven aan zitten te komen die nog niet zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. En we weten ook dat als we deze plannen gaan uitvoeren dat er stevig bezuinigd moet worden. En dat deze bezuinigingen onze inwoners en onze verenigingen wél diep gaan raken.

De VVD kan zich dan ook vinden in het voorstel van het college om in het eerste kwartaal van 2025 samen met de raad kritisch te gaan kijken waar we in de begroting gaan snijden en welke plannen we willen uitvoeren. En voorzitter dat gaat pijn doen. Wat de VVD betreft past ons bij nieuwe plannen bescheidenheid, terughoudendheid en realiteitszin.

Daarop vooruitlopend voorzitter wil de VVD het college toch wat wensen en denkrichtingen meegeven voor het komende jaar/de komende jaren. Wat betreft de voorgenomen uitbreiding van standplaatsen voor woonwagens is de VVD terughoudend. Wat de VVD-fractie betreft worden eerst de open plekken in Beekdaelen in gebruik genomen voordat we 4 nieuwe plaatsen gaan realiseren. Het financiële plaatje voor de komende jaren rechtvaardigt niet dat we nu al nieuwe plekken realiseren terwijl er elders in Beekdaelen niet gebruikte plaatsen beschikbaar zijn.

Voorzitter, de VVD fractie wenst vooral te bouwen voor jonge gezinnen. Het betaalbaar bouwen voor jonge gezinnen zal een positieve invloed hebben op de gemeente en draagt bij aan een levendige en dynamische leefomgeving in onze kernen. Jonge gezinnen stimuleren immers een economische groei, brengen een gevoel van vitaliteit en energie met zich mee en nemen deel aan lokale activiteiten en evenementen.

We dagen wethouder Reijnders dan ook uit om in 2025 met concrete plannen te komen zodat er in 2026 ook echt huizen gebouwd worden en onze jeugd een reëel toekomstperspectief krijgt op een huis in hun eigen dorp of gemeente. We rekenen zo meteen op een concrete toezegging van wethouder Reijnders.

Voorzitter, in de 1 op 1 gesprekken met wethouder Janssen gaf hij aan voor dit jaar een begrotingsoverschot te verwachten van wel 2 miljoen euro en misschien nog wel meer. De VVD-fractie stelt dan ook voor een deel van dit overschot bij de resultaatsbestemming in 2025 te stoppen in een nog te creëren reserve voor toekomstige strategische grondaankopen zodat het college mogelijkheden en middelen heeft snel te kunnen handelen als zich een gelegenheid voordoet dergelijke strategische grondaankopen te doen.

Voorzitter, de VVD-fractie is er al jarenlang groot voorstander van de huidige industrieterreinen verder te ontwikkelen en uit te breiden. Tijdens de 1 op 1 gesprekken gaf wethouder Reijnders aan hier een pas op de plaats te willen maken, en voorzitter dit is onbegrijpelijk en onverteerbaar voor de VVD-fractie. Concreet verzoekt de VVD het college actief aan de slag te gaan met het vergroten van het industrieterrein de Horsel waar nog een kleine 40 hectare ontgonnen kan worden. Een klein onderzoek leert dat daar effectief een kleine 24 hectare daadwerkelijk bebouwd kan worden met structureel enkele tonnen OZB-inkomsten voor onze gemeente en een stevige impuls voor de werkgelegenheid. Zoek de samenwerking met projectontwikkelaars, denk in kansen en mogelijkheden en help al dan niet in een publieke/private samenwerking mee aan de verdere ontwikkeling van dit bedrijventerrein. En als het wethouder Van de Laar dan ook nog lukt om twee windmolens te plaatsen bij de Horsel levert u gezamenlijk een belangrijke bijdrage aan onze uitdaging om Beekdaelen energieneutraal te maken. Onze zegen hiervoor heeft u!

Voorzitter, de VVD vraagt uw bijzondere aandacht voor de leefbaarheid in de kern Schinveld. Door het vertrek of de door veel inwoners als gedwongen ervaren sluiting van café het Baekske in de kern Schinveld is er een groot gat ontstaan in de mogelijkheid feesten of evenementen te organiseren in Schinveld. Gelukkig pakken plaatselijke verenigingen de handschoen op, waarvoor dank en hulde! Zij proberen de naderende carnaval en de daarbij behorende evenementen te redden voor de kern Schinveld. De VVD waardeert de medewerking die het college aan deze initiatieven geeft maar pleit nadrukkelijk voor een structurele oplossing. Die ligt wat de VVD betreft in een gemeenschapshuis voor Schinveld. Hoe en waar? Weet u voorzitter er zijn diverse mogelijkheden en kansen maar concrete plannen ontbreken tot nu toe en de winstwaarschuwing die ik hier wil afgeven is de

volgende. Laat dit niet te lang slepen want anders sterven de carnaval, diverse andere evenementen en daarmee de leefbaarheid een zachte dood en daar zit niemand op te wachten.

Tot slot voorzitter, de VVD is er een groot voorstander van dat er na meer dan 40 jaar vechten een einde komt aan de geldverslindende strijd tussen de gemeente en het ministerie van Defensie over het gebruik van de nabijgelegen NATO-basis. Wat de VVD-fractie betreft blijft u in gesprek om uit de jarenlange impasse te geraken en probeert u een breed gedragen compromis te vinden waarbij evenwicht wordt gezocht tussen een sterk verminderde geluidshinder, verantwoord en gegarandeerd natuurbehoud en een ruimhartige compensatie voor de jarenlange overlast en geluidshinder die onze inwoners hebben ervaren. Dit om te voorkomen dat defensie straks weer zonder overleg of zonder een onderbouwd beheersplan een deel van ons bos kapt en de inwoners van Beekdaelen en met name Schinveld buiten spel worden gezet en met lege handen staan.

Voorzitter ik realiseer me heel goed dat dit een beladen thema is voor de inwoners van Beekdaelen en voor de partijen in de gemeenteraad van Beekdaelen en ik begrijp de standpunten en gevoelens hierover maar al te goed. De VVD heeft alle colleges altijd gesteund in hun gevecht en juridische strijd met Defensie maar we moeten hierover met elkaar het gesprek aan kunnen gaan in de wetenschap dat anders voor ons wordt beslist of besloten en dat Raad en college straks voor de tweede keer buitenspel worden gezet.

Wat de motie van PvdA betreft, ik begrijp dat dit een motie is van de Staten fractie van de PVDA die in zo'n beetje alle gemeenteraden in Limburg wordt ingediend. Voorzitter in Beekdaelen zijn er al heel veel initiatieven op dit vlak ontplooid zoals Jongeren op gezond gewicht, Beweegdaelen en de plannen rond Park de Oirsprong. Voorzitter, zitten we nu echt te wachten op weer een nieuw overleg of een nieuwe werkgroep die meer van hetzelfde gaat doen. We wachten graag de reactie van wethouder De Koster af en komen er dan in tweede termijn op terug. Voorzitter tot zo ver in eerste termijn en tot slot een persoonlijke noot ter geruststelling van met name wethouder Janssen, de leden van de VVD en ik in het bijzonder wonen nog altijd graag in ons mooie Beekdaelen en we doen ons best om Beekdaelen samen een beetje mooier te maken!

Algemene beschouwingen Vernieuwingsgroep

Voorzitter, voor ons ligt de begroting voor het jaar 2025. Allereerst willen we het college en de ambtelijke organisatie complimenteren met deze sluitende begroting. In deze uitdagende tijd waar de middelen van het rijk flink afnemen, terwijl de verantwoordelijkheden toenemen. Daarom is het geen eenvoudige opgave om onze dienstverlening op peil te houden en de ambities uit het coalitieprogramma te realiseren. De rijksoverheid heeft alle gemeenten voor de komende jaren flink gekort. Hierdoor is het maken van een sluitende meerjarenbegroting nauwelijks realistisch. Op 25 oktober kwam er een positief berichtje binnen van het Rijk met een voordeeltje van 90.000 euro dat oploopt naar 315.000 euro. Dit is niet verwerkt kunnen worden in deze begroting.

Belastingen. Naast de gelden van het rijk is de OZB het sluitstuk van onze begroting. We gaan binnenkort kijken welke ombuigingsmaatregelen we kunnen realiseren om belastingverhogingen te voorkomen. Door de extreme kortingen van de rijksoverheid sluiten we echter extra verhoging niet uit als we niet genoeg kunnen ombuigen. Het is het een of het ander. De compensatie van het rijk voor de inflatie is de afgelopen jaren met 10% achtergebleven op de werkelijke inflatie. Dit willen we uitgespreid over de komende 3 jaar gaan bijstellen. Wij maken daarbij een voorbehoud voor 2026 en 2027. De leges voor het afnemen van onze diensten worden kostendekkend zodat de daadwerkelijke kosten in rekening gebracht worden bij diegene waar ze thuishoren. De afvalstoffenheffing wordt ook kostendekkend gemaakt. Dit wordt grotendeels opgevangen door de inzet van de voorziening afvalstoffenheffing. Helaas blijven ieder jaar de verwerkingskosten stijgen. Deze kunnen alleen omlaag als het afval nog beter gescheiden wordt dan we nu al doen. Wij vragen aan het college een

toezegging dat het nog beter scheiden door onze burgers nog meer onder de aandacht wordt gebracht. Inzake de rioolbelasting zijn wij als gemeente tijdig begonnen met gescheiden rioolsystemen en met de aanpak van de waterproblematiek. Dat is o.a. de reden dat we hiervoor nu hogere tarieven hebben dan in omliggende gemeenten. Inzake de toeristenbelasting hebben we vanuit de werkgroep zorgelijke berichten ontvangen inzake de in hun ogen extreme verhogingen en de wijze van communicatie. Ze verwachten minder overnachtingen terwijl u als college in de berekeningen van de opbrengst juist uitgaat van een flinke toename van overnachtingen. Kunt u toelichten waarom u uitgaat van een toename terwijl de werkgroep toerisme uitgaat van een afname?

Kredietvotingen: In het raadsvoorstel vraagt u om in te stemmen met het voteren van drie kredieten voor nieuw beleid zonder een duidelijke toelichting en juiste onderbouwing. Deze is nu deels opgenomen in een nota van wijziging. Wij blijven net als voorgaande jaren aandacht vragen om bij votingen van kredieten deze beter te onderbouwen.

- 1) inzake het aanbrengen van extra verlichting op het DeWeverplein is nu een betere motivering gegeven. Kan de realisatie niet leiden tot kapitaalvernietiging als het gebied in de toekomst op de schop gaat? Gaat u bij het voetbalcomplex in Schinveld ook extra verlichting aanbrengen nu daar de veiligheid in het geding is? Zijn er verder nog andere onveilige plekken in Beekdaelen?
- 2) Om strategische grondaankopen te kunnen doen wilt u € 500.000 en gaat u handelen conform de afwegingskaders van de nota grondbeleid.

Hierin staat ook dat u voor majeure aankopen telkens terug komt naar de raad met een raadsvoorstel. Inzake de controlerende functie van de raad willen we vandaag een duidelijke definitie vaststellen van de term majeure aankopen omdat die niet is vastgelegd in de nota grondbeleid. Kunt u ons deze definitie geven? Kunt u ook een onderbouwing geven van de hoogte van het bedrag van een half miljoen? Kunt u nog eens aangeven hoe u precies te werk zult gaan met dit budget? Zijn er al praktijk voorbeelden waaraan we moeten denken?

- 3) Voor het ruimen van graven wilt u € 40.000 eenmalig en daarnaast nog een structureel bedrag van € 18.000. Zijn er de afgelopen jaren geen graven meer geruimd en waarom niet? Hoe komt u tot de structurele 18.000 euro? Is het niet zo dat de kosten van het ruimen van een graf verdisconteerd zijn in de kosten van uitgifte van een graf?

Stoepen: Voorzitter, we hebben het vaak over "stoeptegels" politiek. Uit de gehouden enquête van de VG in Bingelrade is gebleken dat dit leeft bij onze burgers en terecht. Uit een onlangs gepubliceerd landelijk onderzoek blijkt dat losliggende stoeptegels er voor zorgen dat vele voetgangers door een ongeval op de spoedeisende hulp terechtkomen. Onze vraag is of er gegevens zijn qua aantallen in Beekdaelen en of we er voldoende op voorbereid zijn het herstel ervan adequaat maar ook preventief op te pakken. Deze problematiek met losse stoeptegels is de afgelopen jaren toegenomen door het aanleggen van de vele kilometers voor snel internet. Het terugplaatsen en de gebruikte verdichting onder de stoeptegels laat te wensen over en daar hebben we vorig jaar ook al aandacht voor gevraagd. We willen weten of u de herstelkosten en de nog te verwachten kosten inmiddels bij de veroorzakers in rekening heeft gebracht?

Groenonderhoud en groen in de kernen: Inzake het groenonderhoud blijven we constateren dat de huidige aanpak niet goed functioneert. De ingehuurd bedrijven zouden de ogen en de oren moeten zijn voor de gemeente, echter in de praktijk komt hier nog steeds weinig van terecht. Bovendien constateren we dat een aantal bedrijven de gewenste kwaliteit evenals vorig jaar nog steeds niet kan leveren. Een beter toezicht en coördinatie is ons al eerder toegezegd. Onze vraag is of er wel contractmanagement wordt uitgevoerd en of er nu inmiddels verbeterplannen zijn opgesteld?

Daarnaast heeft u hart voor de inrichting en het behoud van het groene karakter van onze kernen. Bent u tevreden over de toename van groen in de kernen en het inpassen van groen in nieuwe

plannen? Is er in deze begroting een structureel bedrag opgenomen om versleten plantvakken opnieuw in te richten of om te vormen?

Energie: Inzake de energietransitie hebben we als Beekdaelen de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Op dit moment mogen we in geheel Beekdaelen van de provinciale overheid geen windmolens plaatsen. Ook het realiseren van grote zonnepanelenparken is aan banden gelegd. Het leggen van zonnepanelen op daken van woningen wordt door allerlei maatregelen van de rijksoverheid steeds minder interessant voor onze burgers. Ook als we blijven inzetten op minder stroomgebruik wordt het toch erg moeilijk om zo onze ambities te halen. Hoe kijkt het college nu naar het behalen van onze ambities?

Bouwwerken t.b.v. infrastructuur: Overall in Beekdaelen zullen in de toekomst extra gebouwtjes nodig zijn voor de netwerk- en stroominfrastructuur. In Puth is er onlangs een gerealiseerd inclusief een damwand. Daar is veel onrust en commotie over ontstaan door de gebrekkige communicatie van de aannemer die voorkomen had kunnen worden. Wij hadden graag een toezegging dat er betere en meer uniforme communicatie komt, die wordt opgelegd aan derden in het voorbereidings- en uitvoeringstraject. Inzake de inpassing in het groen van deze gebouwtjes willen we weten op welke wijze hier beleid en of afspraken over gemaakt kunnen worden en of de daken van de gebouwen kunnen worden voorzien van sedum vetplantjes.

Casus ter afsluiting: Voorzitter ik wil afsluiten met een casus over de rol van de raad toegepast op regionale samenwerking. In een interessant krantenartikel betoogde een fractievoorzitter dat te makkelijk wordt gezegd: de raad bepaalt de kaders en het college gaat over de uitvoering. De raad als hoogste orgaan van de gemeente mag zich echter wel degelijk ook met de uitvoering bemoeien.

Dit is ook wat de raad graag doet in zijn controlerende rol en waar de burgers de gemeenteraadsleden veelvuldig op aanspreken. Niet op de abstracte kaders, maar op de staat van het groen, de stoep en de manier waarop trapliften en uitkeringen worden toegekend. Maar welke rol heeft onze raad nu op de ontwikkelingen van regionale samenwerkingen. Op de eerste plaats wordt er een nieuw samenwerkingsverband opgericht omdat de samenwerking in het middengebied op sterven na dood is. Dit wordt nu breder opgepakt in de regio Westelijk Zuid-Limburg. Hiervoor zijn twee regio deals ingediend met co-financieringskosten voor Beekdaelen. Hiervoor wordt een nieuwe bestuursstructuur opgetuigd in de vorm van een stichting waarbij alle betrokken gemeenten zijn aangesloten. Daarnaast is het lidmaatschap van de Euregio RMN opgezegd. Er wordt nu onderzocht of er een nieuw grensoverschrijdend samenwerkingsverband opgezet kan worden. Nu worden we over al deze ontwikkelingen pas na de besluitvorming geïnformeerd. Als raad hebben we hier geen inspraak in gehad en dus ook geen invloed. Het college ziet dit als uitvoering. Dit gaat ons te vlug: de raad als hoogste orgaan kan ook bijsturen op de uitvoering, zeker als het gaat om dergelijke majeure regionale heroriënteringen. Mogen wij van de portefeuillehouder een zelfreflectie ontvangen over zijn zienswijze op deze casus? Tot zover in eerste instantie.

Algemene beschouwingen fractie Kollée-Rijkx

Graag willen wij beginnen met te stellen evenals vorig jaar, dat er in een raad altijd twee kanten zijn een coalitie en een oppositie, dat wil overigens niet zeggen dat wij ook altijd tegenover elkaar staan. Het is ons inziens de taak in ieder geval van een kritisch opbouwende oppositie om niet alleen maar te applaudiseren, maar ook de andere kant te laten horen. Wij denken dat wij dit op een correcte constructieve manier telkens weer doen om datgene te bewerkstelligen wat goed is voor ons Beekdaelen. Op de eerste plaats willen wij onze dank uitspreken voor het vele werk dat is verricht voor het samenstellen van deze begroting. Bij de kadernota hebben wij aangegeven dat wij het volstrekt oneens waren om deze alleen maar ter kennisgeving aan te nemen. Wij vinden dat een kadernota er is om kaders mee te geven op weg naar de begroting en deze kaders zouden in grote

lijnen ondersteund moeten worden door de raad. Een kadernota met kaders die wij op voorhand al niet omarmen is naar onze mening not done! Dit zien we helaas ook terug in deze begroting, we willen dit graag met enkele citaten verduidelijken:

“In de komende maanden zullen wij onderzoeken of aanvullende maatregelen nodig zijn om onze financiële positie te versterken”.

“In de begroting is beschreven dat wordt verwacht dat het begrotingsresultaat en het vermogen nog verder onder druk komen te staan wegens een aantal raadsvoorstellen die binnenkort voorliggen”, dit wordt verder verbijzonderd in de tabel op pagina 7 van het voorstel en er wordt op pagina 14 van de programmabegroting aan voorbij gegaan.

“Uitgaven verlagende maatregelen beperken zich in deze begroting tot de maatregelen die nauwelijks maatschappelijke effecten tot gevolg hebben, deze worden in de komende periode uitgewerkt”.

Hoe kunnen wij nu instemmen met een begroting waar nog vele open eindjes in zitten. Wij vragen ons af of dit ook voor de provincie op deze manier acceptabel is.

Wij vinden het niet gepast en zelfs betreurenswaardig dat deze begroting op deze manier aan de raad wordt voorgelegd, hetgeen u eigenlijk zelf bevestigt door aan te geven dat er begin 2025 een nieuwe raadsbijeenkomst georganiseerd wordt om aan te geven welke aanvullende bezuinigingen al dan niet bespreekbaar zijn.

Voorzitter wij willen een aantal zaken aanhalen uit de programmabegroting die ons zorgen baren en die het verhaal wellicht onsamenvattend maken, maar die wij wel benoemd willen hebben.

*Al een aantal jaren roepen wij op om kritisch te kijken naar nut en noodzaak van toekomstige investeringen.

Helaas hebben wij nu zo rijkelijk Sinterklaas gespeeld dat het kwaad al geschiet is en de mooie beloftes die we gedaan hebben zullen hier gaan stranden, daar er simpelweg geen middelen meer zijn. Er is nog véél geld nodig op allerlei terreinen, maar we willen er twee noemen:

Wij hebben nogal wat te doen richting onze energievoorziening die bijna helemaal duurzaam moet zijn in 2040 en onze beloftes voor het behoud van de voorzieningen in de kleine kernen. Ik hoor diverse partijen ons verwijtend toespreken dat ook zij voor de kleine kernen staan, maar de pot is leeg en dat hebben wij laten gebeuren!

*Wij hebben ook nog een stuk grond aangekocht in Gangelt waar wij met de aanleg en bouw van de energie opwekinstallaties moeten beginnen, waar komt dit geld vandaan? Dit was toch een project waar we geen nee tegen mochten zeggen aldus een “jammerende” portefeuillehouder.

*Voorzitter wij beginnen ons langzaam ook zorgen te maken voor het dorpsontwikkelingsplan Nuth, iets wat wij toch omarmden, straks moeten wij met elkaar concluderen dat wij wel willen, maar dat wij het geld missen. Wij hopen oprecht dat het zover niet komt.

*Dan hebben wij een vraag n.a.v. de tekst op pagina 44 “In lijn met het accommodatiebeleid alsook het visiedocument “De toekomst van tennis in Beekdaelen” wordt momenteel gewerkt aan de realisatie van een nieuwe racketsportaccommodatie”? Wat is hiervan de bedoeling? Wij zien dit ook niet vermeld bij toekomstige ontwikkelingen met financiële impact?

*Wij willen de bijzondere aandacht vragen voor voldoende woningen in alle kernen voor zowel jongeren, gezinnen, ouderen en starters. Gezien het aantal nieuwbouwwoningen waar wij als Beekdaelen ruimschoots achter lopen bij de vergelijkbare gemeentes moeten wij hier snel een inhaalslag bewerkstelligen zowel qua aantal maar ook in de tijd.

*Wij zijn van mening dat het de hoogste tijd is, dat er een lokale economisch visie komt waarin we keuzes maken over welk soort bedrijvigheid /detailhandel in welk gebied en welk bedrijventerrein. Hierover spreken wij al veel te lang en inmiddels zien we dat leegstand toeneemt hetgeen niet uitnodigend en uitdagend is voor onze ondernemers.

*Al vele jaren horen wij dat de GR-en te duur zijn, diverse fracties vragen zich af of wij überhaupt van zoveel GR-en lid moeten zijn. Laten we dit nu maar eens niet ter discussie stellen, maar laten wij de kosten van de diverse GR-en en de formatieplaatsen met bij behorende salarissen eens kritisch beoordelen.

*Ieder jaar horen wij dat het onderhoud van onze kapitaalgoederen aandacht vraagt en dat er een tekort is voor het onderhoud aan wegen, riool, civiele kunstwerken enz. Wij horen dikwijls een herhaling van zetten en het zou fijn zijn als we het dan ook eens adequaat aanpakken.

Tot mijn spijt wil ik ook uit de algemene beschouwingen van Kollée Rijkx van vorig jaar een aantal zaken aanhalen en wij kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat wij hier nog steeds de echo horen van 2024: Maatregelen die we voorheen niet nodig hadden om onze begroting op orde te brengen, wij noemen de restwaarde bij gebouwen van 10 procent en de wegrehabilitatie die verlengd wordt van 35 naar 40 jaar. Dit krijgt dit jaar een vervolg. Wij zouden toen graag van de voormalige portefeuille houder willen horen wat zijn roadmap was om in 2040 energieneutraal te zijn. Nuth schreeuwt om een nieuw centrumplan.

Voorzitter tot slot willen wij opmerken dat het ons ten zeerste verbaast dat wij de laatste jaren gelden zijn blijven uitgeven en wij wel telkens zeggen dat wij ravijnjaren tegemoet gaan, wij hadden echt veel eerder op de rem moeten staan. Helaas wordt nu toch weer een groot gedeelte van de kosten gecompenseerd door de lasten bij de burgers en/of de ondernemers te leggen. Wij bedenken wederom ook in 2025 maatregelen met afschrijvingstermijnen en restwaarde om de begroting sluitend te krijgen. Wij doen niets wat niet geoorloofd is, maar hadden wij dit niet veel eerder kunnen bedenken dan hadden wij nu voldoende reserve en hoefden wij de kosten niet bij de burgers te leggen.

Dan enige opmerkingen over de voorstellen:

Over de gedane voorstellen zijn wij erg benieuwd naar de toelichting van de portefeuillehouder. Gezien onze kader stellende taak en controlerende taak vinden wij het nogal vreemd om een strategisch budget van een half miljoen zonder onderbouwing ter beschikking te stellen. Waarom moeten de rechthebbende niet het ruimen van de graven betalen? De verhoging van de toeristenbelasting lijkt in euro's weliswaar gering, maar in procenten spreken we over een verhoging van 72 en 38 % en dat in een tijd dat het toerisme net uit een diep dal komt. Wij zouden dit graag iets sympathieker zien. Met betrekking tot de onroerend zaakbelasting vinden wij dat het bij de indexering moet blijven en niet dat nog eens 3,3 % per jaar extra verhoogd wordt gedurende jaren 2025-2027. Geacht College de fractie Kollée Rijkx heeft een aantal zaken kritisch benoemd, maar met de bedoeling om een constructieve bijdrage te leveren aan deze begroting en onze gemeente Beekdaelen, daarnaast hebben wij natuurlijk ook oog voor de vele positieve ontwikkelingen. Dank voor jullie aandacht.

Algemene beschouwingen CDA

Allereerst uiteraard onze dank aan uw college, maar zeker ook de ambtelijke organisatie voor het opleveren van deze goed leesbare begroting. Deze beschouwing op de begroting 2025 is geen gemakkelijke. We weten dat we de komende periode nog voldoende uitdagingen kennen om de begroting voor de komende jaren sluitend te krijgen. Niet dat we er financieel dramatisch voorstaan, maar als CDA spreken we graag over rentmeesterschap. We moeten er samen voor zorgen dat ook voor de komende decennia onze gemeente een financieel gezond klimaat kent, waardoor we ook in de toekomst nog zinvolle investeringen kunnen doen, in het licht van leefbaarheid en ontmoeting. Uitdagingen moeten we niet doorschuiven naar onze kinderen en kleinkinderen, maar direct oppakken. Dit in een wereld die in brand staat, waar individualisering ver doorgeschoten is en

solidariteit weinig meer wordt gekend. Een wereld die prachtige initiatieven en verbanden, zoals we in Beekdaelen kennen, hard nodig heeft.

Voorzitter, alles beschouwend moeten we onderkennen dat we als Beekdaelen een gemeente hebben met een prachtig recreatieklimaat, maar daarin moeten we ook beseffen dat een kleine 80 km² nogal wat meters aan riolering, wegen, trottoirs, wandelpaden, maar ook verenigingsgebouwen, hoeskamers, kantines, scholen, voetbalvelden, centra, etc. Onze 379 km wegen en 99 hectare openbaar groen. Dat dient allemaal onderhouden en toekomstbestendig ingericht te worden. En dat met slechts 36.000 inwoners. Vergelijkend met omliggende gemeentes een extra uitdaging die onze gemeente treft, zeker wanneer we kijken naar de ontwikkelingen en de landelijke overheid, die ons niet de juiste ondersteuning geeft. Ambities die in de weken voor de verkiezingen werden aangegeven, worden helaas niet waargemaakt. Maar goed, we dienen ook naar onszelf te kijken wat dat betreft. We hebben de afgelopen jaren echt de nodige investeringen gedaan om onze gemeente toekomstbestendig te maken en sommige noodzakelijke projecten staan nog op de planning, maar we moeten ook als Raad de tering naar de nering zetten, dus keuzes maken is essentieel. En vaak worden we eenvoudigweg geconfronteerd met enorme lastenstijgingen, zoals bij de afvalstoffenheffing. Hetgeen trouwens niets te maken heeft met de overgang van RWM naar RD4, dat even voor de volledigheid.

Waar we in elk geval mee aan de slag moeten, is het bouwen op die plekken waar we de mogelijkheid hebben. En daarom zijn wij ook akkoord met het bedrag dat wordt gereserveerd voor de strategische grondaankopen. Het college moet aan de slag kunnen in de uitvoering hieromtrent en daarom stellen we daar graag een bedrag tegenover. Er zijn vele locaties binnen onze kernen om te kunnen bouwen, dat hebben we onlangs gezien, maar de uitvoering mag nog wat adequater. Tevens vragen wij de wethouder om explicieter afspraken te maken met woningcorporaties. Op dit moment verloopt de toekenning van huurwoningen binnen onze gemeente verre van ideaal en het is zaak om dit enigszins en daar waar mogelijk aan te pakken. Onze jeugd willen we graag in onze eigen kernen houden, dus hier ligt terdege een opgave naar de toekomst.

Extra aandacht vragen wij voor de kleinere kernen. In de plannen die wij mochten inzien is ons inziens te weinig aandacht voor nieuwbouw in de kleinere kernen.

Daarnaast dient er ook gekeken te worden naar het verder op orde krijgen van de basis, met name de ontmoetingsfuncties in de diverse kernen. Dat moet op orde zijn en om die investeringen waar te maken, geeft onze fractie wat minder prioriteit aan investeringen in bijv. Parc de Oirsprong, maar ook moet goed gekeken worden naar de duurzaamheid van investeringen. Als we investeren, dan moet het a) gedragen worden b) duurzaam zijn en minimaal 15 jaar gebruikt worden en c) mede opgepakt worden door de samenleving. Dan maken er samen een mooi geheel van, want hier vanuit de Raad kunnen we de leefbaarheid slechts deels invullen. Het moet met de samenleving als geheel gerealiseerd worden. Als aanvulling: bij Parc de Oirsprong kunnen we wel akkoord gaan met de racketsportvoorziening, aangezien dit een belangrijke afspraak is en tevens ruimte kan bieden voor woningbouw op de plek van de tennisclub op dit moment.

Wat betreft de basis op orde vragen wij ook (en helaas ook weer hernieuwd) aandacht voor het groenonderhoud en het onderhoud wegen. Er dient prioritering plaats te vinden voor de randen van de kernen. Als je onze gemeente of een dorpskern binnen komt, is het cruciaal om een visitekaartje af te geven. Datzelfde geldt uiteraard ook voor het onderhouden van onze vele bossen, holle wegen en openbare terreinen. Wat betreft de voorgestelde bezuiniging op groenonderhoud en terreinmeubilair, is onze fractie sceptisch. We verwachten een nog grotere aanslag om onze buitendienst en een ophoping van Fixi meldingen. Dat krijgt dus van onze fractie nog niet de handen op elkaar.

Voorzitter, ons fractielid Hub Franssen is vertrokken naar Elsloo, maar dat wil niet zeggen dat er geen aandacht meer is voor verkeer. De vele overgangen binnen onze gemeente van 30 naar 60 en vaak weer naar 80 km is en blijft een zorg. De handhaving binnen de kernen is lastig en dat betekent dat er in onze kernen echt veel zorgen zijn over verkeer. Kijk bijv. maar naar het centrum van Amstenrade of Schinnen en eenieder weet dan wat we bedoelen. Is er een mogelijkheid om de handhaving hier te intensiveren?

Rondom het sociaal domein willen we aan dit college een compliment geven voor de aandacht voor onze jeugd, zowel voor de allerjongste alsook voor de oudere kinderen. Dit door bijv. aandacht voor democratie, maar ook het cyberspel. Waarbij we echter wel constateren dat de kosten rondom de Jeugdzorg niet afnemen, echter tot enorme bedragen oplopen. Niet meer op te brengen zelfs.

Volgens de VNG zijn de kosten voor de gemeenten van vorig jaar 628 miljoen opgelopen naar 828 miljoen euro dit jaar. De hervormingsagenda heeft wat dat betreft nog niet de gewenste verbetering gebracht. De vraag is of een intensievere samenwerking tussen de aanbieders wellicht wat financiële ruimte gaat geven? Het antwoord is ongewis.

Als het gaat om onze jeugd, willen wij aan uw college vragen om duidelijker aandacht te hebben en te houden voor onze schoolgebouwen en met name de klimaatbeheersing. Dit is niet in alle gebouwen even optimaal georganiseerd. Graag uw toezegging om hier aandacht aan te geven. Daarbij is het zaak om werk te maken van de dienst Kompas, waar onze fractie van mening is dat de uitgaven die we daaraan verstrekken, niet meer in verhouding kan zijn met de diensten die daaruit worden verricht. Zaak om dat echt kritisch te bezien. Graag een toezegging van de wethouder om dit onderzoek ook te gaan verrichten.

Dan als laatste, maar zeker niet het onbelangrijkste: duurzaamheid. We nemen kennis van de plannen omtrent de halvering van het uitvoeringsbudget duurzaamheid, maar merken daarbij wel op dat we aan onze doelstellingen nog lang niet voldoen. De ambitie die deze Raad ooit had om in 2030 energieneutraal te zijn gaan we zo zelfs in 2040 niet halen. Groot onderhoud en de verduurzaming van onze eigen gebouwen loopt ver achter. Kan het college aangeven wat nu de stand van zaken is? Verduurzamen van onze eigen gebouwen is een must. Daarbij merkt het CDA ook op dat investeren in verduurzamen niet gezien moet worden als kosten maar bijna altijd op termijn in de exploitatie kostendekkende besparingen opleveren.

Wat dat betreft moeten wij ook de hand in eigen boezem steken. Een persoonlijker benadering richting onze inwoners lijkt ons het meest passend om mensen te bewegen meer stappen te gaan zetten rond duurzaamheid. De vraag is hoe de portefeuillehouder aankijkt tegen de mogelijkheden en hoe onze eigen inzet bezien wordt in het licht van de voorgestelde bezuiniging.

Voorzitter, voor dit jaar een iets kortere beschouwing, aangezien we met heel veel projecten bezig zijn, danwel deze op de rol staan. En we in het meerjarenperspectief nog wat stappen te zetten hebben, hetgeen snel ter hand moet worden genomen. Vandaar dat we hier nog heel veel woorden aan kunnen wijden, maar zeker ook met daden aan de slag moeten. Laten we dat in onderlinge samenhang en met respect tussen de diverse partijen adequaat oppakken. Alles in het belang van een toekomstbestendig Beekdaelen.

Algemene beschouwingen D66

Voorzitter, inmiddels ben ik bijna twee maanden raadslid en ik wil graag van deze gelegenheid gebruikmaken om aan te geven wat een bijzonder voorrecht het voor mij is dat ik hier ten midden van uw raad mag zitten en het woord mag voeren namens de fractie D66. Ook wil ik benadrukken hoe mooi ik het vind dat wanneer we rondkijken in deze zaal inmiddels acht vrouwen hun plaats hebben ingenomen in deze raad, een verdubbeling ten opzichte van het begin van deze

raadsperiode. En dat in een tijd waarbij in onder meer Iran, Afghanistan en ja, ook de Verenigde Staten, de rechten van vrouwen onder druk staan of zelfs volledig worden verpulverd.

Voorzitter, ik denk dat ik voor velen in deze zaal spreek wanneer ik zeg dat wij ontzettend veel geluk hebben dat wij in Europa, in Nederland, in Beekdaelen wonen. Dat geluk willen we doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Maar willen zij wel in Beekdaelen wonen? De jongerencampagne #Vertel! heeft aangetoond dat onze jeugd graag in Beekdaelen woont en dat een groot deel van hen in de toekomst hier ook zou willen blijven. Dat is een goed teken, want zoals wij allemaal weten is Beekdaelen een vergrijzende gemeente en is het van belang dat we aantrekkelijk blijven voor jeugd en jonge gezinnen zodat er een goede demografische balans blijft, zodat we onze kernen leefbaar kunnen houden, zodat onze scholen open kunnen blijven en zodat onze senioren hun mantelzorgers in de buurt kunnen hebben. Als wij echter naar de voorliggende programmabegroting en meerjarenraming kijken, maakt D66 zich zorgen. Want hoewel het gros van onze jongeren wel in Beekdaelen wilt settelen, is het nog maar de vraag of deze wens gerealiseerd gaat worden.

Voorzitter, het zogenaamde Ravijnjaar komt steeds dichterbij en dat gaan we vanaf nu ook echt in onze portemonnee voelen. Zonder extra maatregelen en het aanwenden van reserves zou er in 2025 al een miljoenentekort zijn. Ook de daaropvolgende jaren gaan spannend worden. Want alhoewel 2027 en 2028 in deze meerjarenbegroting zwarte cijfers laten zijn, heeft het huidige kabinet nog flink wat bezuinigingen in petto die deze gemeente en haar inwoners direct of indirect gaan raken. Zo staat ons de grootste onderwijsbezuiniging van deze eeuw te wachten en wordt binnenkort in de Tweede Kamer gedebatteerd over de btw-verhoging op sport, cultuur, media, boeken en overnachtingen. Daarnaast valt in de miljoenennota te lezen dat een nu nog onbekend aantal SPUK-regelingen wordt afgeschaft. D66 begrijpt dat om tot een sluitende begroting te komen een mix van inkomensverhogende en uitgavenverlagende maatregelen noodzakelijk is. Echter vinden wij dat het huidige voorstel niet in balans is. Het college gaat vijf keer zoveel extra bij onze burgers incasseren dan dat er zelf bespaard wordt. Er worden geen fundamentele keuzes gemaakt om de gemeentelijke uitgaven meerjarig omlaag te krijgen. Waarom heeft het college afgezien van het terugbrengen van het budget voor accommodaties tot de benodigde budgetten voor de in stand te houden accommodaties? En waarom wordt er niet getemporiseerd met de miljoenen investeringen in asfalt? Nu wordt er vooral gebruik gemaakt van financiële meevallers vanwege bijvoorbeeld efficiëncyslagen, lagere afschrijvingslasten of doordat het beschikbare budget structureel niet volledig wordt ingezet. Zo wordt voorgesteld om het budget voor muziekonderwijs met 10% te verlagen, omdat hier momenteel budgettaire ruimte zou zijn.

Tegelijkertijd gaan zowel het onderwijs als de cultuursector ervan uit dat zij de komende jaren grote verliezen van inkomsten gaan hebben door het aangekondigde beleid van het kabinet. Onze vraag aan de portefeuillehouder is dan ook hoe hij hier tegenaan kijkt en of hij mogelijkheden ziet om het budget voor muziekonderwijs weer te verhogen indien blijkt dat er straks toch onvoldoende over blijft.

De echte klappen vallen echter aan de andere kant. En, voorzitter, voor een deel kan de fractie D66 hier in mee. Voor het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing en de inkomensafhankelijke bijdrage WMO vindt het college ons aan hun zijde. Maar over de drie andere voorstellen zijn wij kritischer. De maatregelen die het college nu voorstelt om de begroting voor 2025 sluitend te krijgen zorgt wat D66 betreft voor een te hoge lastenverzwaring voor onze burgers, ondernemers en toeristen.

Om te beginnen met de verhoging van de toeristenbelasting. Onze fractie heeft in het verleden vaker kenbaar gemaakt dat wij geen voorstander zijn van deze heffing. Daar komt dit jaar nog bij dat het huidige kabinet voornemens is om de btw op logies van 9% naar 21% te verhogen. Dit zal met name accommodaties in grensregio's raken. In Duitsland en België worden respectievelijk btw-tarieven van

7% en van 6% gehanteerd. De concurrentie van toeristenverblijven in Beekdaelen tegenover locaties net aan de andere kant van de grens kan hierdoor al een flinke deuk oplopen. Als daar ook nog eens een hogere toeristenbelasting bij komt, verslechtert deze verder en is het aannemelijk dat dit tot een daling van het aantal overnachtingen leidt. Daarmee kunnen de inkomsten voor gemeente Beekdaelen uit de toeristenbelasting terug lopen, terwijl er wel een hoger tarief gehanteerd wordt. Graag vernemen wij van de portefeuillehouder of de voorgenomen btw-verhoging op logies is meegenomen in de overweging om de toeristenbelasting te verhogen.

Voorzitter, een andere maatregel om de inkomsten van gemeente Beekdaelen te verhogen is een stijging van de onroerend zaakbelasting. Niet alleen met een inflatie-indexering, maar ook nog met 10% extra verdeeld over drie jaar. Als argument hiervoor wordt aangedragen dat de afgelopen jaren de verhoging minder was dan de werkelijke inflatie en dat met deze extra 3,3% per jaar dat verschil gedicht wordt. Dat lijkt op het eerste oog eerlijk, behalve voor de mensen die pas recentelijk hun eerste huis in Beekdaelen hebben gekocht en dus niet hebben kunnen "profiteren" in de tijd dat de inflatie hoger was dan gedacht. En nu hoor ik alvast als tegenargument dat ook hun huis in waarde zal blijven stijgen. Maar heel eerlijk, wat heb je daar in de praktijk aan? De meeste mensen willen of kunnen überhaupt niet verhuizen. En wanneer dit wel op je pad komt, dan zul je die hele overwaarde moeten gebruiken om bij de koop van je volgende huis de andere geïnteresseerden op deze krappe woningmarkt te overbieden. In de tussentijd moet je wel meer belasting betalen over een stijgende WOZ-waarde die je niet zelf in de hand hebt.

Een laatste inkomstenverhogende maatregel is de verhoging van de leges. D66 snapt dat dit een van de makkelijkere knoppen is waaraan gedraaid kan worden om de begroting sluitend te maken. Daarnaast raakt het ook alleen burgers en bedrijven die ervoor kiezen om gebruik te maken van deze diensten. Toch heeft onze fractie moeite met deze maatregel en dan met name over de verhoging met betrekking tot bouwwerken. Wij vrezen namelijk dat dit ontwikkelingen gaat belemmeren. De bouw van nieuwe woningen gaat ons al niet snel genoeg en hogere leges zouden ertoe kunnen leiden dat initiatiefnemers en investeerders ontmoedigd raken, waardoor nieuwe woningbouwplannen niet van de grond komen, vertraging oplopen of wellicht zelfs geannuleerd worden.

Voorzitter, zoals ik eerder in mijn betoog al zei vindt D66 het belangrijk dat Beekdaelen een aantrekkelijke gemeente blijft voor jonge gezinnen om daarmee de toekomst van onze gemeente te versterken. Behalve woningbouw is ook onderwijs is daarbij van groot belang. Hoewel de gemeente inhoudelijk weinig invloed heeft, is zij wel verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting en wij gunnen ieder kind een veilige en duurzame leeromgeving.

Volgens de planning zijn we nog maar iets meer dan een jaar verwijderd van de opening van het nieuwe kindcentrum in Amstenrade en rond diezelfde tijd zouden er voldoende reserves moeten zijn opgebouwd om ook echt met concrete plannen voor de nieuwe scholen in Merkelbeek, Puth en Nuth aan de slag te gaan. Dat is een mooi vooruitzicht. Wat minder leuk is, is dat na dit schooljaar de extra middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs stoppen. In de programmabegroting staat dat er gesprekken vanuit de Lokale Educatie Agenda lopen over de voortzetting van projecten die tot nu toe door de NPO-middelen bekostigd werden. Onze vraag aan de portefeuillehouder is of dit opgevangen kan worden binnen de huidige onderwijsbegroting of dat deze raad op een bepaald moment hier een aparte kredietvotering voor kan verwachten?

Voorzitter, ik denk dat ik nog eens 10 minuten vol had kunnen praten, maar ik zal gaan afronden. We staan voor een zware opgave en de stemming zal straks lastig worden. Aan de ene kant waarderen wij het harde werk van het college en de ambtelijke staff dat heeft bijgedragen aan deze sluitende begroting voor 2025. Anderzijds is het nooit prettig om voor lastenbezparing van onze inwoners te stemmen. Wij hadden graag meer evenwicht gezien tussen de besparing van uitgaven van de

gemeente en de belasting- en legesverhogingen die nu op het bordje van onze burgers terecht komt. We voorzien ook dat het de komende jaren nog zwaarder kan gaan worden. Daarom wil ik afsluiten met een advies aan dit college: bescherm onze toekomst. Tot zover in eerste termijn.

Algemene beschouwingen PvdA

Vandaag voer ik hier het woord namens de Partij van de Arbeid over de gepresenteerde programmabegroting en om enkele punten van zorg en kritiek naar voren te brengen. De PvdA maakt zich sterk voor een samenleving waarin gelijke kansen, gezondheid en welzijn vooropstaan. Helaas moet ik constateren dat de begroting op een aantal cruciale punten tekortschiet en de kloof tussen de coalitie en oppositie slechts verder is vergroot.

Voorzitter, voordat ik verder op de begroting inga wil ik onze zorgen over de ongelijkheid en de strijd voor rechtvaardigheid nader toelichten. In Nederland, en waarschijnlijk ook in Beekdaelen, heeft meer dan een kwart van de bevolking ooit ongelijkheid of discriminatie ervaren.

Dit raakt ons, omdat wij als samenleving in artikel 1 van onze Grondwet hebben vastgelegd dat discriminatie niet is toegestaan. Toch ervaren nog te veel mensen ongelijkheid op straat, op het werk en in de zorg. De PvdA roept dan ook op tot concrete maatregelen en beleid die ongelijkheid tegengaan. Wij willen weten hoe het college voornemens is om deze sociale ongelijkheid actief aan te pakken en structurele veranderingen te realiseren.

De fractie van de VVD heeft eerder een initiatiefvoorstel ingediend om te komen tot een Lokale Inclusie Agenda. Wij zouden graag zien dat het college (in samenspraak met de Raad) dit verder oppakt en hierbij breder durft te kijken dan enkel toegankelijkheid voor minder valide, maar ook de verminderde kansen voor bijvoorbeeld jongeren die door hun achtergrond of beperking minder kansen krijgen.

Integriteit en verantwoording:

Een van de fundamentele principes in het openbaar bestuur is integriteit. Wij betogen hier niet dat de hoeder van de integriteit zijn zaken niet op orde heeft. Maar als raad willen wij actief betrokken en bewust zijn van integriteit zou het wenselijk zijn om jaarlijks een evaluatie omtrent de integriteitsgevallen in het presidium te bespreken.

Voorts zouden wij er voorstander van zijn om in de begroting een passage te wijden aan de gestelde doelen omtrent integriteit. En niet omdat wij iemand niet vertrouwen, maar juist om te voorkomen dat bestuurders of medewerkers ten onrechte in diskrediet gebracht kunnen worden. Want het zijn van bestuurder is tegenwoordig een job die onder een extreem vergrootglas ligt en dat kan een afschrikkende werking hebben op aanstormend talent. En zouden wij toch ten alle tijden moeten voorkomen. Vandaar dat wij het college vragen om een toezegging om in de toekomst een paragraaf op te nemen die de aandachtspunten omtrent integriteit meer diepgang geeft.

Afschrijvingstermijnen en inzet algemene reserves:

Voorzitter, we hebben deze Raadsperiode diverse afschrijvingstermijnen opgerekt, restwaarde van gebouwen ingevoerd en noem maar op. Nu gaan we voor de 6^e keer een boekhoudkundig trucje toepassen om de begroting sluitend te krijgen. Dat kunnen wij als creatief zien, maar wij ervaren het als het doorschuiven van risico's naar toekomstige generaties. Voorzitter, dit financiële trucje levert vanaf 2028 ruim € 521.000 per jaar op. Voor ons is dit geen trucje, maar window dressing en daarmee absoluut onwenselijk. Kan het college toezeggen dat dit het laatste trucje is en dat zij verder deze periode niet meer gaan tornen aan de afschrijvingstermijnen en restwaarden? Dan nog het inzetten van de algemene reserves, voorzitter. Dit voelt als een bijstandsmoeder die haar spaargeld moet inzetten om de boodschappen te kunnen doen.

Gezondheid en het Limburgse zorglandschap:

In Limburg kampt een groot deel van de bevolking met gezondheidsachterstanden.

De vergrijzing, druk op zorgvoorzieningen en het personeelstekort maken de situatie alleen maar nijpender. In PS is een amendement aangenomen onder de noemer *Limburg Gezond Vooruit*. Hierin pleit PS voor een structurele aanpak waarin zorg toegankelijk blijft voor iedereen en gezondheidsachterstanden worden teruggedrongen. Middels onze motie roepen wij het college op om Beekdaelen te laten aansluiten bij deze zorgcoalitie.

Sport en welzijn:

Sport is een krachtig middel tegen gezondheidsproblemen en sociale isolatie, maar het aantal jongeren dat aan georganiseerde sport deelneemt is de afgelopen jaren afgenomen. Middels het sportakkoord en Ecsplora doet onze gemeente al heel veel. Echter blijkt uit de cijfers dat wij, zeker na de Corona pandemie, achteruit hollen qua deelname door jongeren dat aan georganiseerde sport deelneemt. Wij pleiten dan ook voor initiatieven die sport toegankelijker maken voor jongeren, bijvoorbeeld door flexibele lidmaatschapsvormen en betere samenwerking tussen scholen en sportverenigingen. Dit vergt wel een investering en betrokkenheid van het college. Is het college bereid om in samenwerking met lokale sportverenigingen, scholen en andere relevante partijen een plan op te stellen om sport onder jongeren te bevorderen en onderzoek te doen naar manieren om georganiseerde en ongeorganiseerde sportactiviteiten beter op elkaar af te stemmen, bijvoorbeeld door flexibele sportprogramma's aan te bieden of openbare sportfaciliteiten nog toegankelijker te maken? Voorzitter, nogmaals, wij weten dat dit college met diverse programma's hard werkt om deze achterstanden aan te pakken. Maar uit recente gegevens blijkt dat achterstanden, mede als gevolg van corona, individualisering, alleen maar groter worden. Daarbij komt het mogelijk stijgende BTW tarief voor commerciële sportaanbieders, ofwel de ongeorganiseerde sporten zoals fitness. Hoe denkt het college jongeren te enthousiasmeren voor sport, en is zij bereid aanvullende middelen vrij te maken om sportdeelname te bevorderen? Afhankelijk van de reactie van het college overwegen wij hierover een motie in te dienen. Inbesteden van werkzaamheden. Verder willen wij van het college horen waarom er niet meer inbesteden wordt overwogen. Onze fractie heeft in de vorige Raadsperiode gevraagd om te kijken naar het inbesteden van diverse werkzaamheden, maar na onderzoek, bleek dat dit financieel niet rendabel was, maar ook dat de expertise ontbrak. We zien dat uitgavenreducties vooral door bezuinigingen op externe diensten tot stand komen, maar wij zouden graag zien dat bepaalde taken en werkzaamheden binnen de gemeente zelf worden uitgevoerd. Dit bevordert niet alleen de betrokkenheid van eigen medewerkers, maar kan ook kostenbesparend werken. Is het college bereid om een plan op te stellen waarin meer taken door gemeentelijke medewerkers worden uitgevoerd, zodat we meer controle houden op kosten en kwaliteit? Is het college bereid om een met de benen op tafel sessie met de Raad te beleggen om samen te sparren welke mogelijkheden er zouden kunnen zijn? Dus een sessie zonder presentatie of extern bureau. Ofwel samen ouderwets brainstormen.

Woningbouw en Nuinhofwijk:

Voorzitter, dit coalitieakkoord loopt over van ambitie op het gebied van woningbouw. En dat was voor onze fractie een van de weinige punten in het nooit door de Raad vastgesteld coalitieakkoord waar de PvdA enthousiast over was. Nu kunnen wij niet anders dan concluderen dat dit college in 2023 volledig heeft gefaald. In 2024 ziet het er net zo slecht uit. De portefeuillehouder heeft heel veel beloftes over wonen. Maar Voorzitter, ik zal de wijlen heer Schaefer niet citeren, maar parafraseren. Voorzitter, in beloftes kun je niet wonen. Dus nu doorpakken en in 2025 minimaal 250 woningen realiseren, waarmee de extreme achterstanden van 2023 en 2024 worden ingelopen. Voorzitter, nu we het toch over wonen hebben. De Nuinhofwijk. Die door ons inmiddels voor de 8^e keer bij een begrotingsbehandeling ter sprake komt. Hoe verloopt het proces met de huidige

huurders en vastgoedeigenaren? Wanneer is Wonen Zuid met het College van plan om de planning van de sloop cq renovatie te communiceren? De bewoners spreken ons erop aan dat de communicatie vanuit zowel Wonen Zuid als de gemeente tekort schiet. Zenden is wat zij het noemen. Maar gevraagde informatie wordt niet gedeeld. Hoe denkt de portefeuillehouder het vertrouwen van de bewoners op korte termijn te herstellen? Voorzitter, wonen in Beekdaelen dreigt door eerder genoemde punten onbetaalbaar te worden voor de mensen met een minder hoog inkomen. Hoe kunt u verklaren dat u ervoor kiest om de OZB dermate te verhogen en niet zelf nu al de broekriem aan te halen? Onvoldoende onderbouwing voor gemeentelijke huisvesting Tot slot moet ik nogmaals wijzen op het feit dat in de begroting een bedrag voor gemeentelijke huisvesting is opgenomen zonder voldoende onderbouwing. Dit bedrag is eerder door de raad ingetrokken, en zonder nieuwe, gedegen onderbouwing is het niet gerechtvaardigd om dit bedrag opnieuw op te voeren. Kan het college uitleggen waarom deze uitgave opnieuw is opgenomen, en op basis waarvan dit noodzakelijk wordt geacht?

Conclusie: nu geen nee of ja tegen deze begroting, maar wel tal van aandachtspunten. Het is aan het college, maar ook de coalitiepartijen, om steun van de PvdA te krijgen voor deze begroting. Daarnaast vernemen wij graag hoe om te gaan met het ja zeggen tegen de begroting, maar niet in te stemmen met een of meerdere belastingvoorstellen? En Voorzitter, u weet het ondertussen als de beste..... Beekdaelen maken wij samen. Of niet? Dank u wel.

Wethouder Janssen geeft aan dat de keuze rondom de preventielessen een keuze van de basisscholen is geweest, die dit nu zelf inbedden in het lesrooster. M.b.t. de toenemende aantallen transformatorhuisjes wijst spreker erop dat we te doen hebben met een klimaatverandering en energietransitie en daarvoor zijn transformatorhuisjes nodig. Er wordt door diverse fracties gesproken over het ravijnjaar en dat daagt uit tot creativiteit en oplossingen. Spreker is overtuigd dat we hier in gezamenlijkheid uit kunnen komen. Opmerkingen van fractie Kollée-Rijkx beschouwt hij in dit kader als positief kritisch. De voorliggende begroting wordt door de provincie als goed en acceptabel beoordeeld. Spreker deelt de mening aangaande sinterklaas spelen niet. Er is veel geïnvesteerd in de totstandkoming en versterking van Beekdaelen en hij is trots op hetgeen er gezamenlijk in 5 jaar tijd bereikt is. Het signaal aangaande de schoolgebouwen heeft spreker nog niet bereikt. Schoolbesturen zijn daarnaast zelf verantwoordelijk voor de klimaatbeheersing. In coronatijd zijn hiervoor zelfs extra middelen beschikbaar gesteld. Met NPO middelen is na corona door het kabinet eenmalig veel geld geïnvesteerd voor het herstel van leerlingenachterstanden en verbeteren van onderwijskwaliteit. Spreker verwacht daarbij, naast de reeds beschikbare LEA-gelden, geen extra kredietvotingen. Het bestaande budget is bedoeld voor gezamenlijke programma's waaraan alle scholen kunnen participeren. Er is een begroting voorgelegd met een doorkijk naar hetgeen ons nog te wachten staat; het eventuele budget voor het gemeentehuis is hierin een onderdeel, maar is als zodanig niet opgenomen in de begroting. De verlenging van afschrijvingstermijnen is geen technisch trucje.

Voor- en nadelen zijn besproken en met de vakafdeling is gezocht naar een balans tussen begrotingsflexibiliteit en het adequaat reserveren van middelen voor toekomstig onderhoud. Kostenefficiëntie speelt bij deze afweging een grote rol.

Wethouder Reijnders wijst erop dat herstructurering niet altijd gemakkelijker is; omtornen van een pand vergt soms heel veel tijd. In december/januari verwacht hij met een voorstel aangaande woonwagenaanplaatsen naar de raad te kunnen komen. Met betrekking tot uitbreiding van industrieterreinen wil hij een pas op de plaats maken en eerst helder krijgen wat wij eigenlijk precies willen. De lokale economische visie is daarbij wel van belang. Deze komt in december in de raad. Dit,

in relatie met de ZL-economie overleggen geeft een beeld van hetgeen we met de schaarse ruimte willen. Rondom het gemeenschapshuis in Schinveld is men in overleg met de huidige gemeenschapsvoorziening. Deze moet een plek krijgen en er wordt een thematafel opgericht waar met alle betrokkenen wordt besproken over wat men wil. Insteek is om dit vervolgens te laten landen in het centrumplan. M.b.t. huurtoewijzing zijn er in het verleden geen afspraken met de corporaties geweest en was er hiertoe ook geen noodzaak. In de wet regie volkshuisvesting moet echter een urgentieregeling worden opgenomen. Daarbij kan de raad kaders geven. Onduidelijk is op dit moment wanneer deze wet ingaat. Er wordt wel intern, regionaal en met de provincie nagedacht hoe hiermee om te gaan. V.w.b. de Nuinhofwijk heeft Wonen Zuid onlangs aangegeven dat er een financieel gat is ontstaan als gevolg van kostenverhogingen. Er is reeds overleg geweest en ook overleg gepland om te bespreken hoe dit opgelost kan worden. Het proces ligt niet stil; er zijn voorbereidende onderzoeken rondom riolering en waterhuishouding, er wordt gekeken naar de ligging van een transformatorhuisje, 62 huurders zijn naar elders vertrokken en 23 woningen zijn definitief verkocht. Na afronding van de onderzoeken wordt gecommuniceerd met de wijk. Spreker ziet ontevredenheid, maar herkent het wantrouwen niet. Zelf is hij niet ontevreden over de snelheid; een dergelijk proces kost nu eenmaal tijd. M.b.t. bouwen merkt spreker op dat hij dit in algemene zin liever sneller ziet. De huidige situatie heeft een aantal oorzaken zoals bijvoorbeeld regelgeving, (bezwaren)procedures en financiën. Daarnaast heeft ook de provincie een rol. Ontwikkelingen in omliggende gemeenten betreffen veelal projecten die ook reeds geruime tijd in voorbereiding waren.

Wethouder de Koster gaat in op sport en cultuur. De verlaging van het budget muziekonderwijs heeft geen consequenties voor de leerlingen. Rondom sport gaat hij in januari in gesprek met de raad over het toekomstig sport- en beweegbeleid. Hij ziet in de praktijk gereguleerd/georganiseerd sporten in een combinatie met ongereguleerd sporten en hij zou dit dan ook graag in het nieuwe sport- en beweegbeleid willen vervatten. Daarbij wordt ook gekeken naar welke taken we zelf kunnen uitvoeren. Allen dragen accommodaties een warm hart toe. Er is 1,6 miljoen gereserveerd voor het onderhoud van accommodaties. De raad heeft met het accommodatiebeleid duidelijke kaders vastgesteld en er wordt bij de verdere uitwerking gekeken naar structurele besparingsmogelijkheden. We zijn daarbij een goed eind op weg en van een aantal accommodaties is/wordt afscheid genomen. Het is van belang om nu eerst dit plaatje concreet te krijgen, waarna vervolgens gekeken kan worden naar het financiële plaatje en de structurele besparingen. Dit laat onverlet dat er in een aantal kernen behoefte is aan gemeenschapsvoorzieningen, ondermeer in Schinveld. Voornemen is om in januari een thematafel te starten om het gesprek te voeren rondom de gemeenschapsvoorziening Schinveld. Ook in Nuth worden rondom het ontwikkelplan gesprekken gevoerd in het kader van accommodaties. Het is zaak om kritisch te kijken naar investeringen in sporten en bewegen, ook voor wat betreft Parc de Oirsprong. Daarbij worden ook de door het CDA ingebrachte punten (gedragenheid, duurzaam en samenleving) meegenomen. Er wordt ondermeer gekeken naar de mogelijkheden om een racketsportaccommodatie op een andere plek mogelijk te maken, waardoor dit kansen biedt op de huidige locatie in Oirsbeek.

V.w.b. duurzaamheidsinvesteringen wordt niet alleen gekeken naar wat het kost, maar ook naar wat het oplevert. Er wordt daarbij kritisch gekeken naar de meest geschikte methode, ook in het kader van het DMJOP. Op het gebied van 'meedoen in de samenleving' zien we dat het aantal mensen in de bijstand al gedurende enkele jaren ongeveer gelijk is. In januari is een informatieavond gepland v.w.b. de uitvoeringskosten van de participatiewet en waarbij kritisch gekeken zal worden naar de kosten van Kompas en de diensten die we daarvan af nemen. Gekeken wordt naar een andere inzet van WSP-ers en wellicht zijn er voor de toekomst mogelijkheden voor wat betreft de inzet in de groenvoorziening. Aangaande de lokale inclusieve agenda zal de VVD aansluiten bij een overleg van

de ASD om daarbij dit onderwerp breder te bespreken. M.b.t. de motie geeft spreker aan dat het college deze kan onderschrijven, mits het initiatief bij de provincie blijft.

Wethouder v.d. Laar geeft aan dat de transformatorhuisjes noodzakelijk zijn voor energie. De ingreep in het budget duurzaamheid betreft het onderdeel communicatie. Om het tij te keren is een wereldwijde aanpak nodig. Duurzaamheid is een opgave, maar er is sprake van veel regelgeving die beperkingen met zich meebrengt. Er wordt ingezet op de nieuwe POVI, waarbij hopelijk ook grensoverschrijdende initiatieven mogelijk worden gemaakt en de regels m.b.t. zonneparken versoepeld worden. Windmolens plaatsen is in praktijk nu niet toegestaan op Beekdaelens grondgebied. De ambitie blijft overeind. In de praktijk blijkt dat er maar beperkt gebruik wordt gemaakt van duurzaamheidssubsidies. Communicatie en bereik van de burger is in deze een moeilijke opgave. M.b.t. wegen wijst spreker op het risico van verschuiven van het probleem op het moment dat hierin wordt geschoven. M.b.t. groenonderhoud is het IBOR leidend en wordt de hierin opgenomen kwaliteit nagestreefd. Een verdere verbetering vergt extra geld. Dit geldt ook voor eisen t.a.v. terreinmeubilair. Plantvakken zijn structureel in het onderhoudsplan opgenomen. Binnen Rd4 wordt de omslag gemaakt naar grondstoffenparken; in de praktijk worden nu al veel herbruikbare stoffen aangeleverd. V.w.b. de verlichting op het Deweverplein is een onderzoek uitgevoerd waaruit is gebleken dat dit slecht verlicht is en dat er een 9-tal extra lampen/armaturen nodig zijn. Deze kunnen in de toekomst eventueel hergebruikt worden. Ook in Schinveld zijn n.a.v. signalen de mogelijkheden bekeken. Het ruimen van grafstenen is niet opgenomen in de grafrechten en dat is v.w.b. oude graven niet meer aan te passen. Mogelijke efficiencywinsten bij GR'en worden kritisch bekeken. V.w.b. de trottoirs merkt spreker op dat deze kosten te verhalen zijn op de kabelleggers. Er is hierop daarnaast nu meer toezicht. Handhaving op het gebied van verkeer is pas mogelijk op het moment dat de straten daartoe zijn aangepast en is verder een taak van de politie.

Burgemeester Geurts zegt n.a.v. opmerkingen aangaande integriteit toe dit signaal te omarmen en hieraan meer aandacht en diepgang te willen geven. In het presidium wil hij bespreken op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven. M.b.t. het bezorgen van reisdocumenten wordt gezocht naar een optimum en een wijze waarop dit gereguleerd kan worden. Er was in Schinveld geen sprake van een gedwongen sluiting van een café. Ook hier moet men voldoen aan de wet- en regelgeving en er zijn ruimhartige termijnen gesteld in deze casus. Er zijn een 10 tot 15-tal onveilige plekken bekend en hierop wordt inzet gepleegd. Plekken zijn echter diffuus. De straatcoaches functioneren goed en hebben goed in beeld wat er speelt. Het is zaak om hier kort op te zitten en samen met de betreffende buurt een oplossing te zoeken. M.b.t. de regionale samenwerkingsverbanden is een oproep gedaan om 5 tot 10% te bezuinigen en daarmee is men aan de slag. Ook de motie van de raad, waarin werd opgeroepen om de samenwerking steviger te maken en kosten efficiënter te werken is door de GR'en nu opgepakt. Er wordt geprobeerd om de bestuurlijke drukte te verminderen. Er is een raadsinformatiebijeenkomst gepland inzake de strategische samenwerking in Zuid-Limburg en de koers die het college hierin volgt. De toeristenbelasting in Beekdaelen was de afgelopen jaren niet meer aan de maat in vergelijking met collegagemeenten.

Nu wordt deze verhoogd naar een gemiddeld tarief dat in 2024 in de regio werd toegepast. De concurrentiepositie van Beekdaelen blijft daarbij overeind. Er is in de afgelopen jaren een gestage groei zichtbaar geweest van het toerisme in Beekdaelen met ca. 5-10% en dat kunnen we als samenleving aan. Over de geplande verhoging van de toeristenbelasting is in september reeds gecommuniceerd met ondernemers.

De vergadering wordt geschorst.

Tweede termijn:

Fractie Beekdaelen Lokaal is blij om te vernemen dat er gekeken wordt naar een plan voor woningen en dus niet het zomaar neerzetten van blokkendozen. Eveneens is men blij om te vernemen dat er voorspoedig wordt omgegaan met vergunningsaanvragen waardoor ook nieuwe woningen ontstaan. Spreker betreurt dat regelgeving en financiën het proces rondom nieuwbouw stagneren, maar denkt dat het college hard aan het ontwikkelen is en hoopt dat onze jeugd en jongeren een mooie eigen woning mogen vinden in Beekdaelen. Duurzaamheid kent veel beperkingen, maar ook enkele mogelijkheden. Spreker meent dat het juist omdat er zoveel beperkingen en mogelijkheden zijn, het goed is om deze in kaart te brengen en vervolgens te komen tot een plan wat we kunnen volgen. Er is begrip voor de keuze bij het onderhoud van wegen. Het belangrijkste echter dat er veilig gereden kan worden en zolang dit op een weg kan, hoeft er niet direct onderhoud aan gedaan te worden. Men is blij om de bevestiging te krijgen over het afkomen van het budget van muziekonderwijs. Jeugd en jongeren hebben recht op goed onderwijs zodat zij gezond het leven in kunnen. Muziekonderwijs is hierbij van essentieel belang. Combinatie van het gereguleerde en ongereguleerde sporten lijkt passend en een goede wijze om jongeren gemotiveerd te houden om te sporten. Ook kan dit ertoe leiden dat de sociale cohesie onder deze doelgroep bevorderd wordt. Het is goed om te horen dat het afschaffen van de bezorging van de reisdocumenten wat meer nuance kent. De suggestie wordt gedaan om dit gratis beschikbaar te houden voor ouderen en mindervaliden, maar voor andere bewoners hier de meerkosten voor te vragen.

Fractie GroenLinks maakt graag samen met Beekdaelen Lokaal een flinke vuist richting Den Haag. De begroting wordt geknepen, terwijl de opdracht vanuit Den Haag steeds groter wordt. De woningbouw zou gebaat zijn bij transformatie van bestaande panden en in geval van woningnood is woningdelen een prima oplossing,, zeker voor senioren die elkaar dan praktisch sociaal kunnen helpen. De raad krijgt inspraak in 'wat waar gaat komen' wat betreft woningbouw, gezien in combinatie met arbeidsvoorziening. Die uitspraak van portefeuillehouder bevestigt het akelige gevoel dat er woningbouw voor arbeidsmigranten komt en daar schieten we voor onze inwoners niks mee op. Wonen is een recht en een primaire levensbehoefte. Een veilig thuis is een voorwaarde om mee te kunnen doen. Er is een spreekuur in het Nuinhofhuisje, maar de gemeente zou zelf de boer op moet gaan. Het overschot van 2 miljoen op de begroting zou goed besteed moeten worden bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, en niet voor het bouwen van blokkendozen. Men kan zich vinden in de oproep dat gemeente richting defensie stevig mag blijven opereren als het gaat over Awacs overlast en beschermen van natuur in deze. De transformator huisjes zijn een doorn in het oog. Ze zouden met groenbeplanting verfraaid kunnen worden, mogelijk in samenwerking met de creativiteit van basisscholen. Men heeft problemen met het halveren van het uitvoeringsbudget duurzaamheid met als reden dat veel huishoudens niet reageren op communicatie over hulp bij verduurzaming en roept de portefeuillehouder op om verder te kijken en inwoners letterlijk te bezoeken. Er is niets mis met veel ambities, maar we moeten realistisch blijven qua capaciteit en blijven rekenen. Want lang nog niet alle scenario's die de toekomst brengt zijn te voorzien. GroenLinks heeft t.a.v. de begroting vooral op- en aanmerkingen over de verhoging van de OZB belasting en de toeristenbelasting.

Fractie VVD gaat naar aanleiding van de reactie van het college in eerste termijn nog kort in op de Horsel (wanneer helderheid), woningbouw (concrete plannen) en is blij met de insteek t.a.v. het sport- en beweegbeleid. De motie kan op steun rekenen. M.b.t. het Awacs-dossier roept spreker op, om in het kader van natuuronderhoud, compensatie en verminderde geluidshinder, uit de impasse te komen en het gesprek aan te gaan. Verantwoord natuuronderhoud is daarbij voor de VVD bespreekbaar. Het is van belang om een mogelijk voldongen feit te voorkomen.

Fractie Vernieuwingsgroep stelt nog een aantal vragen die in de eerste termijn niet of niet afdoende beantwoord zijn. V.w.b. Awacs is het, voor de Vernieuwingsgroep prima als de bossen in Schinveld goed worden onderhouden. Wel geldt daarbij dat dit niet geldt voor de bomen in de illegaal gekapte 6 hectaren. Hieraan houdt men als partij vast. Met de motie kan men instemmen en zou daarbij graag met name willen inzetten op het terugdringen van het personeelstekort en het behouden en aantrekken van personeel. V.w.b. het ruimen van graven doet spreker de suggestie om hierop het right to challenge in te zetten. Men kan instemmen met de voorliggende begroting, maar geeft een winstwaarschuwing af v.w.b. de 5% besparing op de GR'en.

Fractie Kollée-Rijkx doet, n.a.v.. de eerste termijn, de oproep richting college om kritiek concreet te benoemen en expliciet te maken. Men vraagt de wethouder wat of waar de raad een rol kan nemen en kan ondersteunen bij de uitdagingen en problemen rondom de woningbouwopgave. Men hoop op concrete actie en aanpak door wethouder v.d. Laar, waar deze nu nog vaak praat over 'streven om'. Spreker begrijpt de opgave en hoopt dat de schouders eronder gezet worden.

Fractie CDA ziet een behoorlijke kostenpost in de uitvoeringsdienst Kompas en het is belangrijk om hierin inzicht te krijgen. Woningbouw in de natuurlijke ruimte is, bij optimale inrichting en deels in de vorm van sociale woningbouw, voor CDA bespreekbaar, ook in het groen aan de randen van de kernen. Spreker hoop dat de urgentieregeling een bijdrage gaat leveren en jongeren in staat stelt om een woning in Beekdaelen te krijgen. Men wil niet tornen aan de reserves en vanuit het oogpunt van toekomstbestendigheid is belastingverhoging dan soms onontkoombaar. Het is goed om begin 2025 hierover met elkaar het gesprek aan te gaan. Spreker memoreert nog kort de uitbreiding van de industrieterreinen en het onderhoud van de Schinveldse bossen. Investerings in kleine kernen moeten ook in de toekomst mogelijk blijven. De kloof tussen coalitie en oppositie is v.w.b. het CDA niet vergroot. In het streven naar de 30km-zones is een juiste weginrichting nodig. Nu wordt er vaak schijnveiligheid gecreëerd. Het is zaak om kritisch te blijven op bezuinigingen op het groen en terreinmeubilair. Spreker uit zorgen over de leefbaarheid in kleine kernen, waar de nieuwbouw achter blijft., jongeren niet in d eigen omgeving kunnen blijven wonen, er sprake is van druk op de woningmarkt en de doorstroom stagneert.

Fractie D66 gaat nog kort in op een aantal openstaande vragen uit de eerste termijn. Men gunt inwoners een gemeenschapsaccommodatie. Spreker ziet de gevolgen van bepaalde eerder genomen besluiten in het verleden nu terug in deze begroting. Is er de bereidheid om eerdere besluiten te herzien om daarmee financiële ruimte te creëren. De begroting is naar de mening van D66 niet helemaal in evenwicht. Er worden te veel lasten bij de burger neergelegd, zoals bijvoorbeeld de OZB waarop de burger zelf geen invloed kan uitoefenen.

Fractie PvdA wijst op de dubbele vergijzing in de zorg: enerzijds meer ouderen die zorg nodig hebben en anderzijds meer ouder personeel dat gaat uitstromen. Spreker uit zijn zorgen over de Nuinhofwijk en hoopt dat er indien mogelijk informatie beschikbaar komt m.b.t. de voortgang. Spreekuren voor

inwoners zouden ook in de avonduren en/of weekend moeten plaatsvinden. PvdA is altijd kritisch geweest op het Middengebied en de vraag is wanneer de raad betrokken wordt en in positie gebracht wordt bij de samenwerking in de regio. Vraag is of de hakvering van het budget duurzaamheid enkel betrekking heeft op communicatie of ook op het opstellen van plannen. Het behoefteonderzoek standplaatsen woonwagens is niet opgenomen op de raadsvoorraadagenda. V.w.b. Awacs wil spreker de handreiking van de VVD oppakken. Er zijn te veel open eindjes aangaande projecten in de begroting. Het eenmalige budget voor strategische aankoop zou men liever niet beschikbaar stellen en het project brasserie Puth zou een voorbeeld kunnen zijn dat heroverwogen kan worden. De toeristenbelasting lijkt op zich een kleine verhoging, maar vormt vanuit het oogpunt van de ondernemer die al veel voor de kiezen heeft gehad een opeenstapeling. De begroting betekent vooral een lastenverzwaring voor de burger met veel open eindjes. Dit plaatst spreker in een spagaat.

Wethouder Janssen wil bij de bespreking van de jaarrekening het debat over de besteding van de overschotten voeren. Het signaal van de Vernieuwingsgroep waarbij men een betere/diepgaandere onderbouwing vraagt, neemt hij mee. In 2023 is op de afdeling ruimte een planbureau ingericht waarmee met groen, wegen en riolen in een meer integrale aanpak benadert en een betere planning kan maken. Dit heeft ondermeer geleid tot een verantwoorde verlenging van de afschrijvingstermijnen. Het college wil samen met de raad een gefaseerd proces in gaan om te komen tot een sluitende begroting. Er is op dat terrein nog een opdracht uit te voeren richting 2026. Er is nog steeds sprake van een gezonde financiële positie, maar ieder is zich ervan bewust dat we de tering naar de nering moeten zetten en dat er dingen anders moeten. In december ligt er een nieuwe financiële verordening voor waarin ondermeer t.a.v. circulariteit van gebouwen een restwaarde van 20% wordt voorgesteld. De toestand van het bos in Schinveld holt achteruit en bosonderhoud is noodzakelijk. Er wordt samen met alle eigenaren een gezamenlijk plan opgesteld voor ecologisch bosbeheer. Dit komt begin 2025 richting raad.

Wethouder Reijnders geeft aan dat het bedrag aangaande strategische grondaankopen tot stand gekomen is samen met de afdeling financiën. Dit lijkt geeft handelingsruimte voor het college, is haalbaar, redelijk en billijk en is in overleg ontstaan. De definitie wat precies een majeur project is zal worden opgesteld. Er liggen uitdagingen op het gebied van bouwen en de raad kan steunen door een positieve benadering van voorstellen. Het si niet de bedoeling om het buitengebied vol te bouwen; ook binnenplannen zijn er nog veel mogelijkheden. Streven is om gebieden zo optimaal in te richten waarbij de verhouding 30 – 40 -30 uitgangspunt vormt. Ook kleine kernen worden hierbij betrokken en er wordt gezocht naar een juiste verdeling in segmenten. T.a.v. de Nuinhofwijk heeft spreker ook zijn zorgen. Voor de feestdagen zal er middels een nieuwsbrief duidelijkheid aan de bewoners gegeven worden. Mensen worden meegenomen in de ontwikkelingen. De suggestie om spreekuren ook in de avonduren en/of weekenden te plannen zal hij meenemen. Er is geen sprake van een behoeftenonderzoek woonwagens, maar van een uitvoeringsvoorstel voor vier nieuwe plekken. Dit zal naar verwachting in de raad van maart voorliggen.

Wethouder de Koster geeft aan dat de situatie met het bankje in Schinveld is opgepakt in de samenwerking met verschillende domeinen. Dergelijke signalen kunnen rechtstreeks bij de bron gemeld worden en worden dan snel opgepakt. Met de bezuiniging op cultuur wordt niemand in Beekdaelen geraakt vanuit de eigen begroting. Waar mogelijk zoekt hij naar mogelijkheden voor versterking van de cultuurcomponent.

M.b.t. de motie merkt spreker op dat elke poging om de samenwerking in Zuid-Limburg die leidt tot minder overkill te billijken is. Samenwerking op regionale schaal is van belang vanuit efficiency oogpunt. Het initiatief vanuit de provincie wordt dan ook omarmd. Ook bijvoorbeeld op het gebied van de participatiewet wordt steeds meer gezocht naar samenwerkingsvormen.

Wethouder v.d. Laar geeft aan dat hij in het eerste kwartaal 2025 een plan inzake duurzaamheid wil voorleggen. Rondom transformatorhuisjes wil hij de communicatie met de buurt breder inzetten, meer inspraak geven en met omwonenden mogelijkheden bespreken. In het kader van lokale aanpak isolatie is gebleken dat de persoonlijke aanpak werkt en daarom wil spreker dit ook Beekdaelen inzetten. Drempels voldoen aan landelijke normen. In 2025 zal een uitvoeringsprogramma inzake de 30 km zones opgesteld worden. M.b.t. Awacs vindt er op 7 februari een overleg met de staatsecretaris plaats en daarvoor wil hij graag een gesprek met de raad hierover voeren. Halvering van het budget duurzaamheid betreft enkel communicatie.

Burgemeester Geurts geeft aan dat het college bij de kadernota en in het voortraject getracht heeft iedereen mee te nemen en inbreng te laten geven. Dit heeft geleid tot het stuk dat nu voor ligt. Met de begroting wordt veel geld vastgezet voor de burgers van Beekdaelen. M.b.t. de suggestie aangaande reisdocumenten merkt hij op dat er op dit moment al sprake is van maatwerk. Noodzaak rondom integriteit is er op dit moment niet, maar het is goed om van tijd tot tijd de peilstok hierin te steken en het is ook goed om dit dan vast te leggen. Euregio RMN leverde te weinig op en daarom heeft het college gemeend hieruit te stappen, nadat dit voornemen aan de raad kenbaar is gemaakt. Over de samenwerking op strategische schaal op het niveau van Zuid-Limburgse wordt binnenkort gesproken. Indien er budget noodzakelijk is, is de raad altijd aan zet. Het tarief voor toeristenbelasting is niet hoger dan bij omliggende gemeenten en het aantal toeristen is de afgelopen jaren gestaag gestegen. Corona is ca. 3 jaar voorbij en dit lijkt nu een gepaste maatregel. Spreker is ervan overtuigd dat mensen gewoon blijven komen op basis van hun keuze voor kwaliteit.

De voorzitter brengt de begroting in stemming. Deze wordt AANGENOMEN. Fracties Kollée-Rijkx, GroenLinks, PvdA en D66 stemmen tegen.

De voorzitter brengt de motie van PvdA, GroenLinks en D66 inzake 'Limburg gezond vooruit' in stemming. De wordt zonder hoofdelijke stemming AANGENOMEN. De heer Rijkx heeft zich vanwege persoonlijke betrokkenheid onthouden van stemming.

5. Belastingverordeningen

5.1 Voorstel inzake verordening afvalstoffenheffing 2025

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming unaniem AKKOORD met het voorstel.

5.2 Voorstel inzake verordening rioolheffing 2025

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming unaniem AKKOORD met het voorstel.

5.3 Voorstel inzake legesverordening 2025

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming AKKOORD met het voorstel. D66 heeft tegen gestemd.

5.4 Voorstel inzake verordening onroerende zaakbelasting 2025

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming AKKOORD met het voorstel. Fracties Kollée-Rijkx, D66, GroenLinks en PvdA hebben tegen gestemd.

5.5 Voorstel inzake verordening kwijtschelding 2025

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming unaniem AKKOORD met het voorstel

5.6 Voorstel inzake verordening toeristenbelasting 2025

De raad gaat zonder hoofdelijke stemming AKKOORD met het voorstel. Dhr. Marissen heeft zich vanwege persoonlijke betrokkenheid van stemming onthouden. Fracties PvdA, GroenLinks en Kollée-Rijkx hebben tegen gestemd.

6. Vaststellen lijst ingekomen stukken

De lijst van ingekomen stukken wordt vastgesteld.

7. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering om 22.00 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Raad van de gemeente Beekdaelen op 17 december 2024.

De griffier,

De voorzitter,

Mevr. B.W.E. van der Wijst-Triepels

Dhr. ing. E. Geurts

Toezeggingen raadsvergadering 12 november 2024

Ag. Pt.	Toegezegd door	Toezegging
Begroting	burg. Geurts	n.a.v. opmerkingen aangaande integriteit zegt hij toe dit te willen gaan rapporteren en hieraan meer aandacht en diepgang te willen geven. In het presidium wil hij bespreken op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven.
	Burg. Geurts/ weth. Reijnders	De definitie wat precies een majeur project is zal worden opgesteld.
	Weth. V.d. Laar	Rondom transformatorhuisjes wil hij de communicatie met de buurt breder inzetten, meer inspraak geven en met omwonenden mogelijkheden bespreken
	Weth. De Koster	Belegt in januari een bijeenkomst waarin hij met de raad het toekomstig sport- en beweegbeleid bespreekt